

Provinciale Staten

Notulen van 9 maart 2012

(vastgesteld tijdens de vergadering van Provinciale Staten van Zeeland op
20 april 2012)

1. Opening en berichten van verhindering.....	1
2. Mededelingen.....	1
3. Vaststellen agenda.....	1
4. Vaststellen notulen PS van 3 februari 2012.....	1
5. Ingekomen stukken.....	1
6. Brief van de gemeente Middelburg van 16 februari 2012 over verplaatsing hoofdkantoor ROC's naar Terneuzen(12004787)	1
7. Brief van de statenfractie GroenLinks van 20 februari 2012 met voorstel voor een extra statenvergadering(12004790)	2
8. Ingekomen stukken GS.....	2
9. Brief van GS van 16 januari 2012 met beleidsplanning 2012(12003877)	2
10. Brief van GS van februari 2012 met bijlage over de organisatieontwikkeling(12004808)	2
11. Brief van GS van 6 maart over offerte strategische advisering met betrekking tot aandeelhoudersstrategie inzake Delta NV(12005988)	2
12. Voorstellen.....	3
13. Aangepast initiatiefvoorstel GroenLinks Restwarmtebenutting voor woningbouw (SGR-18A)	3
14. Statenvoorstel Kadernota provinciaal cultuurbeleid 2013-2016 (SBO-038)	8
15. Statenvoorstel Actualiseren wegenverordening Zeeland(E&M-126)	25
16. Statenvoorstel Instellen bestuurscommissie aanbesteding accountant (SGR-19)	25
17. Vragensessie.....	25
18. Vragen van het lid Babijn (PvZ) over Waterdunen	25
19. Vragen van het lid Robesin over de media-aandacht voor declaraties.....	26
20. Vragen van het lid Meulenberg-op 't Hof over buitendijkse onderhoudswegen.....	28
21. Vragen van het lid Van Tilborg over.....	30
22. Moties niet behorend bij een agendapunt.....	30
23. Motie van het lid Colijn over de OV-concessie.....	30
24. Motie van het lid Van Tilborg over gratis OV voor 65-plussers in Zeeuws-Vlaanderen.....	32
25. Motie van het lid Robesin c.s. over wegennetvignet en kilometerheffing in België.....	33
26. Motie van het lid Van Tilborg over de veiligheid van sluizen, gemalen en bruggen.....	35
27. Motie van het lid Harpe over de 57plus-maatregel.....	36
28. Motie van het lid Muste over de aanpak van de provinciale organisatie en de 57plus-regeling.....	38
29. Resumptie van de besluiten.....	39
30. Sluiting.....	39

**Tiende vergadering
van de
Provinciale Staten van Zeeland**

(zittingsperiode 2011-2015)

vrijdag, 9 maart 2012

Voorzitter: mevrouw drs. K.M.H. Peijs,
commissaris van de Koningin in Zeeland.

Aanwezig zijn de leden T.H. Aalfs, F. Babijn (CDA), A.P. Beekman, C.W. De heer Bierens, G. Bouterse, J.J. van Burg, P.B. Colijn, J. van Dijen, P. van Dijk, A.I.G Dorst, ing. B. Erbisim, mr. A. Evertz, ir. B.J. Feijtel, H.J. van Geesbergen, dr. T. van Gent, R.M. Haaze, drs. E. Hageman, P.A. Hamelink, A.M.M. van Haperen, ing. L. Harpe Msc, A. Hijgenaar, R.P.M. de Kort, A.J. van der Maas, W.P.H. Markusse, J.M. Meulenberg-op 't Hof, P.C.A. De Milliano-van den Hemel, R. Muste, C.M. De Paepe, B.J.M. Pauwels, J.C. Robesin, G.D. Roeland, R. Ruissen, C.M.M. Schonknecht-Vermeulen, H.C.M. Thomaes, R. van Tilborg, G. van Unen en J. Werkman, te zamen 37 leden, alsmede de heer drs. P. Joosse, waarnemend griffier der Staten.

Verder zijn aanwezig de heren C. van Beveren, S.J. Heijning, G.R.J. van Heukelom, en drs. B.J. de Reu, leden van Gedeputeerde Staten.

1. Opening en berichten van verhindering

Opening: 09.30 uur.

De **voorzitter**. Ik heet alle aanwezigen, ook de kijkers thuis, hartelijk welkom. Wij gaan vandaag een besluit nemen over het provinciale cultuurbeleid voor de komende jaren. Voorts staat een initiatiefvoorstel van GroenLinks op de agenda over het gebruik van restwarmte in de woningbouw. Tegen het einde van de vergadering behandelen we diverse moties vreemd aan de orde van de dag. Ook worden actuele vragen van statenleden beantwoord.

De kijkers zullen wellicht zien dat de statenleden een tablet voor zich hebben. Ter geruststelling van de PZC kan ik zeggen dat ze niet worden gebruikt om boodschappenlijstjes te maken. We streven naar papierloze Staten, en dit is

daarvan een voorbode. De bedoeling is dat het werk efficiënter en gemakkelijker wordt gedaan.

Bericht van verhindering is ingekomen van de leden Babijn (PvZ) en Bergen. Ten slotte deel ik mee dat de heer Markusse vandaag zijn verjaardag viert.

(applaus)

Mijnheer Markusse, stelt u het op prijs als er wordt gezongen? U weet dat bijvoorbeeld de heer Robesin goed kan zingen... Wij wensen u een heel prettige dag toe.

2. Mededelingen

De **voorzitter**. Afgesproken is dat deze vergadering een dagdeel zal duren. Ik vraag de medewerking van de leden om het inderdaad bij een dagdeel te laten, gelet op het feit dat wij ook voor de middag nog een programma hebben.

3. Vaststellen agenda

De **voorzitter**. Deze week is een brief ingekomen van GS over een offerte voor strategische advisering met betrekking tot de aandeelhoudersstrategie-Delta. Ik stel voor, deze brief aan de agenda toe te voegen, onder het agendapunt "ingekomen stukken GS". Mij blijkt dat de Staten met deze werkwijze kunnen instemmen.

4. Vaststellen notulen PS van 3 februari 2012

Deze notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

5. Ingekomen stukken

6. Brief van de gemeente Middelburg van 16 februari 2012 over verplaatsing hoofdkantoor ROC's naar Terneuzen (12004787)

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten, de afhandeling van deze brief over te dragen aan de commissie E&M.

7. Brief van de statenfractie GroenLinks van 20 februari 2012 met voorstel voor een extra statenvergadering (12004790)

Afdoeningsvoorstel: voor kennisgeving aannemen.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. Mijn fractie stemt met dit afdoeningsvoorstel in, maar dat betekent niet dat wij de mening zijn toegedaan dat het niet mogelijk toch nog noodzakelijk zal zijn om op enig moment die extra statenvergadering te houden, gelet op het belang van het onderwerp en de urgentie daarvan.

De **voorzitter**. De Staten gaan over hun eigen agenda. Dat kan dus altijd.

Het afdoeningsvoorstel wordt zonder stemming aangenomen.

8. Ingekomen stukken GS

9. Brief van GS van 16 januari 2012 met beleidsplanning 2012 (12003877)

Afdoeningsvoorstel: voor kennisgeving aannemen.

De **voorzitter**. De Staten hebben op een bepaald moment aan GS gevraagd om de beleidsvisies inzake het goederenvervoer en het personenvervoer te betrekken bij de behandeling van het Omgevingsplan. Dit plan komt in september op de agenda. Als de gevraagde werkwijze wordt gevolgd, zitten wij mogelijk tot 's nachts drie, vier uur te vergaderen. De kwaliteit van te nemen besluiten wordt mijns inziens niet beter wanneer die besluiten na elven worden genomen, en de kwaliteit van huwelijken ook niet... Ik stel daarom voor om de genoemde twee beleidsvisies los te koppelen van de behandeling van het Omgevingsplan. Die beleidsvisies komen dan op een ander moment aan de orde, zodat de in september te houden vergadering een redelijke lengte krijgt.

Mij blijkt dat de Staten met deze werkwijze kunnen instemmen. Ik constateer dat GS wat dit betreft geen nieuwe brief behoeven te sturen.

Het voorstel wordt zonder stemming aangenomen.

10. Brief van GS van februari 2012 met bijlage over de organisatieontwikkeling (12004808)

Afdoeningsvoorstel: instemmen met een openbare informatiebijeenkomst in de namiddag; afhandeling overdragen aan de commissie BFW.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de Staten hebben verzocht om afhandeling in de genoemde commissie op 30 maart. Het college van GS kan daar rekening mee houden.

Het voorstel wordt zonder stemming aangenomen.

11. Brief van GS van 6 maart over offerte strategische advisering met betrekking tot aandeelhoudersstrategie inzake Delta NV (12005988)

Afdoeningsvoorstel: behandelen in de commissie BFW van 30 maart 2012.

De **voorzitter**. De griffier zal nagaan of het noodzakelijk is om hiervoor een afzonderlijk statenvoorstel te formuleren. Wellicht is dat het geval omdat het om een bepaald bedrag gaat. De griffier zal ervoor zorgdragen dat de Staten tijdig over de inhoud van een en ander worden geïnformeerd, maar die informatie zal een beetje laat beschikbaar komen.

De heer **Dorst** (SGP). Voorzitter. Uit de stukken, die ik vanochtend nog even heb gelezen, komt naar voren dat er sprake is van een opleveringstermijn voor het bedoelde advies, namelijk 30 april. Als er vervolgens in een commissievergadering over moet worden gesproken... Ik heb het idee dat dit niet gaat stroken.

De heer **Bierens** (VVD). Voorzitter. Mede namens de andere fractievoorzitters kan ik meedelen dat wij het voorstel van GS overnemen waar het erom gaat de kosten van dit onderzoek, 50.000 euro exclusief BTW, ten laste te brengen van het statenbudget. Daar zijn wij het mee eens. Vervolgens moet het op de juiste wijze worden verwerkt, maar het college behoeft zich er geen zorgen over te maken dat dit wellicht ten koste van het eigen budget zou gaan.

De **voorzitter**. En vanwege de gewenste snelheid kan dit bedrag ook meteen worden ingezet?

De heer **Bierens** (VVD). Dat is inderdaad de bedoeling. Dat onderzoek dient snel voort te gaan. Wij hebben er zelf op aangedrongen dat een en ander voor 1 mei wordt afgerond, terwijl wij ook een standpunt van GS willen hebben. Ik zou zeggen: laat ze vooral voortvarend doorgaan.

De **voorzitter**. Het komt vast goed.

Het voorstel wordt zonder stemming aangenomen.

12. Voorstellen

13. Aangepast initiatiefvoorstel GroenLinks Restwarmtebenutting voor woningbouw (SGR-18A)

De **voorzitter**. Ik verzoek de heer Harpe om plaats te nemen achter de tafel van het college van GS.

De heer **Van Haperen** (PvdA). Voorzitter. In Zeeland wordt veel restwarmte geproduceerd die nu grotendeels verloren gaat. Benutting van deze warmte draagt bij aan een duurzame wereld. Ons inziens kan niemand daartegen zijn. Het voor ons liggende voorstel wil dat de provincie het initiatief neemt voor een studie, uit te voeren samen met de gemeenten Goes, Middelburg en Vlissingen, om de mogelijkheden voor restwarmtebenutting rondom het Sloe nader te onderzoeken. De PvdA-fractie vindt dit een goede gedachte.

Voorgesteld wordt om het provinciale aandeel in de kosten van deze studie te financieren ten laste van de post initiatieven Provinciale Staten. In de commissie is gediscussieerd aan de hand van de vraag of dit onderzoek eigenlijk niet moet worden gefinancierd met middelen van het Uitvoeringsprogramma Energie en Klimaat (UPEK), maar in dat kader blijkt er geen ruimte te zijn voor dit initiatief. De fractie van de PvdA heeft waardering voor het innovatieve karakter van dit voorstel en voor de initiatiefrol die in dit verband aan de provincie wordt toegekend. Wij zien dit voorstel als een kleine vis die moet worden uitgegooid om een grotere, aantrekkelijke vis te vangen. Daarom stemmen wij graag in met de wat bijzondere dekking van dit voorstel.

Mevrouw **Schonknecht-Vermeulen** (VVD). Voorzitter. Het standpunt van de fractie van de VVD komt, zo zal later blijken, overeen met dat van de fractie van de SGP. Wij vinden dit een heel goed voorstel. Wij gaan ermee akkoord dat op deze manier restwarmte wordt benut.

In eerste instantie lag er een voorstel om hiervoor 80.000 euro beschikbaar te stellen, maar gelukkig is dat niveau naar beneden bijgesteld. Wij zijn van mening dat dit onderwerp heel goed past in het kader van de nota Energie en Klimaat. Wij vinden dan ook dat daar de benodigde financiële ruimte moet worden gevonden. Bovendien zijn wij van mening dat, wanneer een bepaalde zaak voor zowel gemeenten als provincie nuttig is, er gezamenlijk moet worden betaald. Tegen die

achtergrond zal later door de SGP-fractie een motie worden ingediend.

De heer **Colijn** (CU). Voorzitter. De ChristenUnie is een partij die in tijden waarin financieel de broekriem moet worden aangehaald, zorgvuldig wil kijken naar kosten, maar dan wel in samenhang met het economische perspectief dat geboden wordt. Dat hebben wij ook met dit voorstel van GroenLinks gedaan. Wij zijn blij dat een dergelijk initiatief vanuit een fractie in deze Staten tot stand komt. Wij willen dit zien als een signaal van een meer duaal opererende Staten.

Inhoudelijk vinden wij dat dit voorstel goed past bij het streven naar slimmer en duurzamer omgaan met energiebronnen. De kosten die provincie en gemeenten gaan maken, bieden inderdaad perspectief voor economische ontwikkeling en --en dat is nog belangrijker-- voor verantwoord omgaan met fossiele brandstoffen. Ook de gekozen rol voor de samenwerkende overheden, provincie en gemeenten, ondersteunen wij. Daarbij gaat het om faciliteren, initiëren en, als het nodig is, regisseren door de provincie. Hier wordt juist de provincie genoemd omdat het hierbij gaat om een van haar kerntaken. Echter, onze fractie wil benadrukken dat de provincie hier niet alleen moet gaan trekken, maar goed moet luisteren naar gemeenten en private partijen. Als er goed gebruik wordt gemaakt van kansen, dan pas wordt dit een succes.

Voorzitter. Wij zijn geen voorstander van het idee om eerst nog dit voorstel nader uit te werken en het te integreren in de nota Energie en Klimaat. Het is nu dat zich de kans voordoet om zowel de intergemeentelijke samenwerking vorm te geven als de noodzakelijke Europese subsidie binnen te halen. Die kans moeten wij aangrijpen. In dit geval heeft mijn fractie met de gekozen dekking geen moeite. Ik zou zeggen: vanzelfsprekend stemmen wij in met dit voorstel.

De heer **Aalfs** (D66). Voorzitter. Allereerst complimenteer ik u en de griffier vanwege de kleurrijke outfit waarvoor u beiden hebt gekozen. Het is een kleur waar D66 zich echt thuis bij voelt...

Restwarmte is een schone zaak, maar het moet wel realistisch blijven. Restwarmte vereist dat producent en consument dicht bij elkaar in de buurt zijn. Gaat het om een grotere afstand, dan gaat restwarmte verloren in de leidingen. Dat bedoel ik met "realistisch", want restwarmte moet geen fantoomwarmte worden.

Dit voorstel van GroenLinks, overgenomen door het college, gaat uit van het benutten van restwarmte voor woningen, de bewoonde omgeving. Mijn fractie pleit ervoor om te kiezen voor een wat uitgebreidere formulering, waarbij zij ook aan broeikassen denkt.

De motie, in te dienen door de fractie van de SGP, is algemeen van aard en kent geen financiële onderbouwing. Ik vraag mij af waarom deze fractie dit onderwerp naar zich toe heeft gehaald. Immers, de koninklijke weg is dat iemand die op deze manier het initiatief neemt, dat in principe ook houdt. Het is natuurlijk mogelijk om een amendement in te dienen. Ik nodig de fractie van de SGP uit om de formulering wat algemener te maken, in de vorm van een amendement, maar dat moet men natuurlijk zelf weten. Hoe dan ook, mijn fractie kan zich uitstekend vinden in het voorstel van de initiatiefnemer.

De heer **Pauwels** (CDA). Voorzitter. Wij hebben dit onderwerp al eerder op de agenda gehad. Er is zelfs tweemaal over gesproken in de commissieruimte. Tijdens de commissievergadering van 10 februari is het voorliggende voorstel uitvoerig besproken. Bijna alle fracties vonden en vinden het een sympathiek voorstel, dat extra aandacht verdient. Echter, er zijn ook kanttekeningen geplaatst en opmerkingen gemaakt, ook door de fractie van het CDA. Daarop is tot nu toe nog geen duidelijke reactie gekomen. Wij blijven van oordeel dat het voorstel ook moet worden gedragen door meer dan drie gemeenten. Tevens vinden wij dat voor bedrijfsleven en woningbouwverenigingen een belangrijke rol is weggelegd bij restwarmtebenutting. Op korte termijn moet met de verschillende partners worden bestudeerd waar de mogelijkheden liggen voor restwarmtebenutting, en ook waar het onmogelijk is om dergelijke projecten op te starten. Alle genoemde partijen moeten hun bijdrage leveren, zowel praktisch als financieel. Verder heeft mijn fractie aangegeven dat er op korte termijn meer duidelijkheid moet komen over subsidiemogelijkheden, in welke vorm dan ook.

Voorzitter. Op blz. 2 van het voorstel staat dat het benutten van restwarmte een speerpunt is van het provinciale beleid, een onderdeel van het Uitvoeringsprogramma Energie en Klimaat (UPEK). Deze zienswijze ondersteunen wij graag. Laten wij op grond van dit beleid de eerder naar voren gebrachte opmerkingen en vragen verder onderzoeken en uitwerken. De CDA-fractie is van oordeel dat dit voorstel in dit beleid moet worden ondergebracht, zowel wat betreft het budget als wat betreft de uitwerking.

De heer **Dorst** (SGP). Voorzitter. Ik begin mijn bijdrage met het beantwoorden van enkele vragen van de fractie van D66. Allereerst noem ik de kwestie van de financiële onderbouwing. Straks dienen wij een motie in die er in het kort op neerkomt dat bijna hetzelfde wordt gedaan als in het initiatiefvoorstel is vermeld, zij het dat een en ander wordt ondergebracht in een bestaand programma. Ik herinner eraan dat wij op 16 januari in de commissie-economie en mobiliteit een stuk

van de heer De Reu hebben besproken over het UPEK. Daar zijn nog andere budgetten "bijgeplust". Het gaat al met al om een pot --ik hoop dat de heer Aalfs niet schrikt-- van 2.250.000 euro, beschikbaar tot 2016. Naast de zaak waarover wij nu spreken, kunnen wij daarmee nog een heleboel andere dingen doen.

Wat de "koninklijke weg" betreft kan ik zeggen dat het een punt is dat, wanneer de heer Aalfs er niet over was begonnen, ik zelf naar voren had gebracht. Wij hebben hierover opmerkingen gemaakt in de commissie. Wij moeten toch voor ogen houden dat, als wij in de Zeeuwse samenleving afspraken maken, steeds die koninklijke weg moet worden gevolgd. Het voorstel van GroenLinks brengt ons bij de conclusie dat het in feite integraal is. Het gaat niet alleen om datgene wat de provincie moet doen, maar ook om datgene wat gemeenten moeten doen. Welnu, in die gemeenten zijn moties aangenomen en afspraken gemaakt. Op grond daarvan wordt beleid gemaakt, maar daarbij wordt meteen maar even besloten dat de provincie moet gaan betalen. Daar zit principieel ons probleem, voorzitter. Zo kan het niet en mag het niet. Als wij hier in deze zaal besluiten nemen op grond van beleid, en daarbij bepalen dat een ander moet gaan betalen, is dat zeker niet de koninklijke weg. Ik wijs het college erop dat er in de door gemeenten aangenomen moties expliciet melding van wordt gemaakt dat het benodigde geld niet uit het statenbudget moet komen, maar door GS beschikbaar moet worden gesteld.

Voorzitter. Wij betreuren deze gang van zaken zeer. De bedoeling van het initiatiefvoorstel is echt uitstekend, maar als wij dingen doen, moet dat goed en deugdelijk gebeuren. Dat is het punt dat wij in de commissie hebben gemaakt. Daarbij hebben wij onderstreept dat voor ons twee voorwaarden van belang zijn. Allereerst moet een voorstel deugdelijk zijn. Ik heb de heer Harpe gevraagd om een en ander bij de gemeenten te repareren omdat wij anders te maken hebben met twee verschillende uitgangspunten. Welnu, dat is niet gebeurd. In de tweede plaats vinden wij dat iedereen in evenredigheid moet bijdragen. Ook dat element treffen wij niet aan in het voorliggende voorstel.

Wij willen heel graag dat dit beleid inhoudelijk gestalte krijgt en uitgevoerd wordt, maar dan toch op een manier waar wij achter kunnen gaan staan, de goede weg. Daarom dienen wij een motie in, waarmee het college wordt opgeroepen om binnen het bestaande programma zo ongeveer hetzelfde te gaan doen als is vermeld in het initiatiefvoorstel. Met andere woorden: wij hebben hetzelfde voor ogen, maar bepleiten het bewandelen van een andere weg. Ik hoor graag van het college of het zo kan.

Dan is er nog de mogelijkheid om een amendement in te dienen... Wat mij betreft kan dat

ook, maar mijns inziens wordt op die manier de situatie bij de gemeenten niet gerepareerd. Graag verkrijg ik wat dit betreft een nadere toelichting.

De heer **Colijn** (CU). Ik ben het met u eens dat niet de koninklijke weg is gevolgd, maar ik vind dat u nu in feite hetzelfde doet in de relatie tussen Staten en gemeenten. U zegt tegen de gemeenten: u heeft niet de koninklijke weg bewandeld en nu geven wij aan dat het opnieuw moet en dat er gelijkelijk moet worden betaald. Ook is er de kans dat men subsidies misloopt. Eigenlijk beslist u op deze manier voor de gemeenten. Zou u niet het "hogere doel" willen dienen in plaats van de regels volgen, waarin u overigens volledig gelijk heeft?

De heer **Dorst** (SGP). Voorzitter. Ik denk dat, als straks de motie wordt rondgedeeld, het wel duidelijk wordt. Wij zijn niet bedilzuchtig en gaan hier niet besluiten wat gemeenten wel en niet mogen doen. Dat kunnen ze prima zelf. Wij vragen alleen maar om binnen het bestaande programma en het bestaande beleid aandacht te geven aan de kansen die restwarmtebenutting biedt. Het college vragen wij om het nodige overleg te voeren --daar zit geen dwangmatigheid in, ook geen financiële verplichting-- met de hierbij betrokken partijen, bedrijfsleven, mede-overheden enz., om te komen tot een goede inventarisatie van vraag en aanbod van restwarmte. Als uit dit overleg naar voren komt dat ook gemeenten financieel willen bijdragen, is dat prima.

De heer **Van Haperen** (PvdA). Voorzitter. Is mijn conclusie juist dat uw motie een bredere strekking heeft dan het voorstel? Ik denk hierbij aan de genoemde inventarisatie.

De heer **Dorst** (SGP). Dat zou men hieruit af kunnen leiden. Als we op grond van bestaand beleid dit onderwerp bij de kop gaan pakken, ligt het mijns inziens voor de hand --ik denk dat het een taak is voor het ambtelijk apparaat-- om vooraf te bedenken dat er niet met hagel moet worden geschoten, maar dat er heel gericht moet worden nagegaan waar het meeste effect kan worden bereikt.

De heer **Van Haperen** (PvdA). In principe is het denkbaar dat het voorstel wordt aangenomen en dat vervolgens ook uw motie wordt uitgevoerd. Bent u het met mij eens?

De heer **Dorst** (SGP). Dat zou een mogelijkheid kunnen zijn.

De **voorzitter**. Door de leden Dorst en Schonknecht-Vermeulen is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 9 maart 2012;

gelet op de volgende overwegingen:
- in Zeeland worden door de industrie grote hoeveelheden restwarmte geproduceerd; veel van deze warmte gaat nog verloren of wordt geforceerd gekoeld weer op het oppervlaktewater geloosd; dat kan anders omdat mensen op veel andere plaatsen juist behoefte hebben aan deze warmte;
- de provincie Zeeland voert al jaren een beleid, gericht op het verduurzamen van de energievoorziening; een aantal jaren geleden ontstond er een sterk behoefte aan een plan; Provinciale Staten hebben daarom een Strategienota Energie- en Klimaatbeleid vastgesteld met een bijbehorend actieprogramma;
- in deze Strategienota is de visie van de provincie op het energievraagstuk vastgelegd voor de korte en middellange termijn; ook zijn hierin doelstellingen opgenomen en worden maatregelen opgesomd die de provincie op zich neemt om een bijdrage te leveren om de energie- en klimaatproblemen aan te pakken;
- binnen dit programma zou het in beeld brengen van beschikbare warmtebronnen, het verkennen van mogelijkheden van betere restwarmtebenutting, het in kaart brengen van subsidiemogelijkheden en het reeds beschikbare onderzoeksmateriaal een goede plaats kunnen hebben;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om:

- binnen het bestaande programma en binnen het bestaande beleid aandacht te hebben voor de kansen die hergebruik van restwarmte heeft;
- het nodige overleg te voeren met de aangewezen betrokkenen zoals bedrijfsleven, mede-overheden en andere belanghebbenden om te komen tot een goede inventarisatie van vraag en aanbod van warmte en de technische en financiële mogelijkheden in beginsel in kaart te brengen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 1.

De heer **Haaze** (PVV). Voorzitter. Restwarmtebenutting voor woningbouw is ook voor de PVV een belangrijk onderwerp. Het is natuurlijk zonde wanneer door de industrie geproduceerde restwarmte verloren gaat. Dat is hartstikke duidelijk. Er ligt nu een initiatiefvoorstel van GroenLinks voor, waarin wordt voorgesteld om een eerste studie naar mogelijkheden voor toepassing van restwarmte uit te voeren. In dit voorstel wordt met betrekking tot de financiering uitgegaan van evenredige bijdragen van provincie en gemeenten,

maar volkomen duidelijk is dit niet. Gelet op deze niet volstrekke duidelijkheid --wie is uiteindelijk bereid om wat te betalen?-- vindt mijn fractie het niet gewenst om hierin 50.000 euro aan provinciaal geld te stoppen.

Uitgangspunt van de ingediende motie is, binnen het bestaande programma en binnen het bestaande beleid aandacht te geven aan kansen die hergebruik van restwarmte biedt. Daar hoort natuurlijk overleg met betrokkenen bij, zodat de zaken eens goed op een rij kunnen worden gezet. Daarbij worden ook de financiële mogelijkheden in kaart gebracht. Voorzitter, dat spreekt mijn fractie aan: niet meer geld voor meer onderzoek, maar handelen binnen het bestaande programma en het bestaande beleid.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Dit voorstel is niet onbelangrijk, mede gelet op de energieprijzen die op dit moment op de markt worden genoteerd. Deze ontwikkeling maakt het voorstel meer haalbaar, denk ik. Het is hoe dan ook belangrijk dat wij proberen om iets te doen met warmte die nu zomaar weggaat; uiteindelijk zijn dat "dure euro's". Ik ben blij dat de provincie al met gemeenten rond de tafel zit om na te gaan welke mogelijkheden er op dit terrein zijn.

Blij ben ik ook met het feit dat binnen deze Staten overwegend --zelfs meer dan dat-- positief is gereageerd op dit voorstel. Bijna elke fractie heeft het belang van dit onderwerp erkend. Dat is een goede zaak. De heer Colijn zegt dat hij blij is, en ik ben blij dat hij blij is en dat ook de overige fracties blij zijn met dit voorstel.

Vervolgens ga ik even in op de techniek van dit voorstel. Enkele malen is gesuggereerd dat wij voor de gemeenten zouden gaan betalen. Dat is op zich niet juist. Het eerste bedrag van 35.000 euro is voor het onderzoek dat op het geheel is gericht. Tegen die achtergrond zou men kunnen zeggen: er zit ook een gedeelte voor de gemeenten in. Welnu, mijns inziens behoort het bij de aanjaagfunctie van de provincie om dit te betalen. Het tweede bedrag, 15.000 euro, is voor de provincie. De gemeenten sluiten aan met overige projecten en betalen daarmee.

Op dit moment zit de provincie met drie gemeenten rond de tafel. Dit ambtelijke overleg verloopt goed. Nu gaat het erom dat onderzoek en vervolg inhoud en vorm moeten krijgen. Ik wijs erop dat er belangstelling is; ik noem de Meer met minder-regeling. Is dit voorstel gelimiteerd tot de drie genoemde gemeenten? Neen, dat is niet de intentie van het voorstel, maar het is uiteindelijk in het kader van de uitvoering door het college dat bepaald wordt wie wel en wie niet wat kan, en sowieso wat niet kan. Nogmaals: een en ander is niet gelimiteerd tot de drie genoemde gemeenten. In de commissie is ook de gemeente Borsele genoemd. Als daar initiatieven ontstaan die goed

aansluiten, is mijn reactie: doe mee. Dat is bovendien niet strijdig met de ingediende motie.

Mijn conclusie is dat de heer Dorst en ik het eens zijn. Het enige punt waarover wij verschillend denken, is de financiering. In de commissie is door de gedeputeerde gezegd dat er binnen het UPEK geen budget beschikbaar is. Mijn stelling is: als wij dit willen, laten wij het dan nu doen. Dat is ook van belang voor het binnenhalen van subsidies, onder meer van Europa. Mijnheer Dorst, ik zou uw motie kunnen omarmen, als dat financiële aspect er niet in zou zitten. Ik zou zeggen: als ik de ene helft van uw motie overneem, trekt u dan de andere helft in. Vervolgens kunnen wij aan de slag; dat is belangrijk.

Voorzitter. Als initiatiefnemer vraag ik de heer Dorst om zijn motie in te trekken en later nog eens na te gaan of datgene wat hij verwoordt werkelijk nodig is. Ik denk dat dat niet het geval is.

De heer **De Reu** (GS). Voorzitter. De context van de discussie die nu door de fracties van GroenLinks en de SGP wordt gevoerd, is die van de financiering en de koninklijke weg. Mijn conclusie is dat de oplossing al in ons midden ligt. De vraag waarom het draait is: gaan wij dit betalen met middelen uit het statenbudget of met middelen uit het UPEK? Ik wijs erop dat in de commissie is gesproken over een voorstel van GS inzake het UPEK, inclusief de verdeling van de middelen, zoals in dit programma is weergegeven. Als men nu wil bepalen dat de middelen voor het beoogde onderzoek uit het UPEK moeten komen, is het aan de Staten om het zo te doen, maar voorlopig is dat nog niet zo. Wil men snel aan de slag en vandaag in die zin beslissen, dan zou ik zeggen: volg het voorstel van GroenLinks en haal de middelen uit het statenbudget. Daarmee is het financieringsprobleem opgelost.

De heer **Van Haperen** (PvdA). Voorzitter. Ik meen dat de heer Harpe duidelijk heeft gemaakt dat het hierbij nadrukkelijk gaat om een initiatief van de provincie. Het is de provincie die in eerste instantie 35.000 euro investeert in een onderzoek. Vervolgens wordt ingezet op participatie van provincie en gemeenten gezamenlijk. Daarnaast is er het feit dat gemeenten eerder moties hebben aangenomen. Dat moge zo zijn maar mijns inziens is dat irrelevant voor het initiatief dat nu voor ons ligt. Om die reden geven wij steun aan het voorstel. Verder constateer ik dat er niets mis is met de motie. Wij steunen dus zowel het voorstel als de motie.

De heer **Colijn** (CU). Voorzitter. Een van de eigenschappen van warmte is dat vanzelf sprake is van afkoeling. Dat is een natuurlijk proces en daar hebben wij mee te maken. Als wij nu niet snel met dit initiatief aan de gang gaan, lekt er ontzettend

veel warmte "voor niks" weg. Ik constateer dat de SGP als regel zeer voor moderne economische ontwikkelingen in het Zeeuwse is. Ik houd die fractie voor dat deze kwestie werkelijk alles met het stimuleren van bouw en economie te maken heeft. Ik herhaal: hiermee kunnen wij niet te lang wachten; wij moeten ermee aan de gang, ook al omdat er al allerlei initiatieven worden genomen. Mijn fractie blijft bij haar standpunt. Wij zien het nut van de motie niet in, ook al wordt daarmee aangegeven dat de gemeenten wat te sterk denken te kunnen beschikken over middelen van de provincie. Ons gaat het om de hoofdzaak, en niet om de bijzaak.

De heer **Aalfs** (D66). Voorzitter. In eerste termijn heb ik het voorbeeld van de glascultuur genoemd. Ik voeg daaraan nog de centrales in het Sloegebied toe. Ik heb het dus over meervoud: centrales. Het dorp Borssele ligt betrekkelijk dichtbij, en dus zie ik daar kansen.

Mijn fractie blijft van oordeel dat de SGP-fractie beter een amendement op het voorliggende voorstel had kunnen indienen, dan met een eigen motie te komen. Wij achten het college van GS zeer wel in staat om in overleg met de gemeenten tot evenredige financiële bijdragen te komen. Die overtuigingskracht dicht ik het college wel toe. De motie achten wij overbodig.

De heer **Pauwels** (CDA). Voorzitter. De kwestie waarover wij nu spreken, wordt beschouwd als een speerpunt van het provinciale beleid. Ons inziens kan deze zaak als gevolg van het onderhavige voorstel een extra stimulans krijgen. Ook wij menen dat er in financiële zin sprake moet zijn van een goede verdeling. Verder vinden wij dat de financiering eigenlijk zou moeten plaatsvinden met UPEK-middelen. Wij zullen zowel voor het voorstel als voor de motie stemmen.

De heer **Dorst** (SGP). Voorzitter. Ook ik vind dat er uiteindelijk weinig verschil van inzicht bestaat waar het gaat om datgene wat wij willen bereiken. Daarover zijn wij het eens. Het gaat dan ook om het geld en om de manier waarop. Over het laatste zeg ik niets meer. Wat het eerste betreft vinden wij dat het gemakkelijk en goed kan binnen het bestaande budget. De komende tijd gaan wij spreken over het nieuwe energie- en klimaatbeleid, in het kader waarvan voor vier jaar 2,25 miljoen beschikbaar is. Mijn fractie is ervan overtuigd dat met dit budget nog veel meer kan worden bereikt dan alleen datgene wat bij dit initiatiefvoorstel aan de orde komt. Wij zijn ervoor om de doelen na te streven waarover wij het eens zijn, maar dan wel binnen het bestaande budget. We hebben middelen genoeg.

De heer **Harpe** (GS). Voorzitter. Nieuwe vragen zijn niet aan mij voorgelegd. Ik herhaal dat het --gelet

op de mogelijkheden die er zijn, op het overleg met de gemeenten en op de subsidies die kunnen worden binnengehaald-- verstandig is om hiermee nu snel aan de gang te gaan. Als dat dan uiteindelijk binnen het bestaande beleid moet gebeuren, het zij zo.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. Bedoelt de heer Harpe hiermee: we gaan nu aan de slag op basis van het statenbudget en vragen later een "budgetschuif" aan vanuit het UPEK naar het statenbudget?

De heer **Harpe** (GL). Mijn standpunt blijft: neem dit voorstel aan en richt je op het bestaande budget. Mocht een en ander later inpasbaar zijn --dat is de intentie van de motie, als ik het goed begrijp-- dan kunnen de Staten een besluit nemen.

De heer **De Reu** (GS). Voorzitter. Wij hebben het budget, zoals het in de commissie in het kader van het UPEK voor 2012 is besproken, in feite vastgesteld. Men heeft bij die gelegenheid gesteld: wij willen een discussie over het nieuwe programma; tot 1 januari 2013 kunt u uw gang gaan. Nu hebben wij het echter over een onderzoek waarover wordt gezegd: ga dat maar doen met middelen uit het budget voor 2012. Ik wijs erop dat bij de verdeling van dit budget andere activiteiten aan de orde zijn dan dit. In feite ontstaat nu de mogelijkheid dat ik van de Staten de opdracht krijg om dat budget te gaan herverdelen, op de een of andere manier. De heer Dorst zegt dat er geld genoeg is...

De heer **Dorst** (SGP). Dat moet ik even toelichten, want ik schrok ervan toen ik het zei... Misschien zou heel de Zeeuwse samenleving door zo'n opmerking op het verkeerde been worden gezet. Wat ik bedoelde, is dat er in het kader van het UPEK-2013-2016 genoeg geld beschikbaar is. Wat het budget voor 2012 betreft zou ik zeggen: het is een geweldige uitdaging om dat gewoon goed te regelen.

De heer **De Reu** (GS). U heeft het over het UPEK-2013-2016, maar volgens mij leven wij nu in 2012. Daar heb ik het over. Als de Staten van mening zijn dat ik het budget, dat ik eerder voor 2012 heb gekregen, moet herverdelen omdat dit erbij komt, moet ik die mogelijkheid gaan onderzoeken. Ik zeg niet dat het beslist niet kan, maar ik heb niet direct voor ogen hoe dit zou moeten worden gedaan. Ik vind het wel lastig...

Mevrouw **Schonknecht-Vermeulen** (VVD). Is dat hele budget voor 2012 al verdeeld en vergeven?

De heer **De Reu** (GS). De bedragen zijn natuurlijk nog niet allemaal gestort, maar er is in het kader

van het UPEK wel een verdeling gemaakt. Wij hebben de Staten gezegd: zo willen wij het graag gaan verdelen. De Staten hebben gezegd: dat is goed, doe het maar op die manier voor 2012. Ik kan nu wel nagaan waar eventueel wat minder gedaan zou kunnen worden, maar eigenlijk vind ik dat wel een gedoe. Ik zeg het met alle respect...

De heer **Colijn** (CU). Voorzitter, ik ben het van harte met de gedeputeerde eens. Het is inderdaad een gedoe. Wij moeten hiermee aan de gang. Het is belangrijk voor Zeeland. Laten wij toch gewoon dit voorstel steunen. De financieringskwestie kan bij de volgende begroting recht worden getrokken.

Het voorstel wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de ChristenUnie, het CDA, de VVD, de SGP, de PvdA en de PvZ voor dit voorstel hebben gestemd.

Motie nr. 1 van de heer Dorst c.s. wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SGP, de PPV, de PvZ, de VVD, het CDA en de PvdA voor deze motie hebben gestemd.

14. Statenvoorstel Kadernota provinciaal cultuurbeleid 2013-2016 (SBO-038)

De heer **De Kort** (PvdA). Voorzitter. Cultuur is belangrijk voor Zeeland. Dat vindt ook de fractie van de PvdA. Naast de veel geroemde kwaliteiten ruimte, rust, luchten, zon en zee, zijn de culturele infrastructuur in Zeeland en het aanbod van een divers programma van groot belang, ook in economische zin. Dit economische belang is misschien soms niet direct te kwantificeren, maar indirect is dat zeker mogelijk. Het gaat om een belangrijke voorwaarde om mensen in andere delen van het land te bewegen om hier te komen wonen en werken, maar dat geldt ook voor toeristen en recreanten.

Cultuur en evenzeer sport zijn voor ons geen bijzaken. Het zijn dragers van een goede en sociale samenleving. Cultuur bindt mensen en versterkt de sociale samenhang. Cultuur blijft laagdrempelig en er blijft aandacht voor cultureel erfgoed en cultuureducatie. Het zijn zaken die mijn fractie zeer belangrijk vindt. De afgelopen periode is er flink geïnvesteerd in een sterke infrastructuur, maar nu moeten wij er met minder middelen voor zorgen dat

op een slimme manier zo goed mogelijk de kwaliteit wordt bewaard. Dit betekent dat er moet worden gezocht naar samenwerkingsverbanden, maar ook dat er nu en straks keuzes moeten worden gemaakt. Dat kan pijnlijk zijn wanneer de consequenties van die keuzes helder worden en worden vertaald in beleid.

Mijn fractie kan instemmen met de uitgangspunten en kaders, genoemd in deze nota. Wel vinden wij het vreemd dat voor een kerntaak als cultuur geen structurele middelen worden ingezet. Dit moet naar ons oordeel anders. Daarom zal straks collega Babijn van de CDA-fractie mede namens onze fractie een motie indienen. Daarnaast is de PvdA-fractie van mening dat in de komende jaren moet worden gezocht naar meer structurele middelen. Als het even niet anders kan, dan wenden wij hiervoor ook maar incidentele middelen aan.

Voorzitter. Ik kan nu wel een groot aantal zaken die in deze nota staan, gaan benoemen maar wellicht vergeet ik er dan een paar. In zijn algemeenheid kan mijn fractie instemmen met de inhoud van dit stuk. Wij kijken uit naar de verdere uitwerking ervan, maar zullen toch moeten wachten tot na de winterconferentie. Immers, dan wordt duidelijk hoeveel centen er beschikbaar zijn voor de uitvoering van ons cultuurbeleid.

De heer **Van Gent** (VVD). Voorzitter, collega's, dames en heren. De VVD-fractie is heel blij dat deze nota nu voor ons ligt. Wij hadden daarop aangedrongen, juist omdat wij er belang aan hechten dat het proces van de beleidscyclus zorgvuldig wordt gevolgd. De gedeputeerde sputterde nog wat tegen, want hij wilde eigenlijk liever de nota's samenvoegen om de vaart erin te houden. Gelukkig blijkt nu dat het, met wat goede wil en inzet van ambtenaren, mogelijk is om aan de wens van de Staten te voldoen; onze complimenten daarvoor. Wij constateren dat er, gelet op het grote aantal moties en amendementen, blijkbaar veel behoefte aan bestaat om over de kaders van het nieuwe cultuurbeleid te discussieren.

Voorzitter. Mijn fractie kan in grote lijnen instemmen met de inhoud van dit stuk. Wij beoordelen dit als een goede vertaling van het collegeprogramma en wij kunnen ons ook vinden in het maatschappelijke effect dat wordt nagestreefd. Cultuur is een kerntaak van de provincie. Cultuur dient toegankelijk te zijn voor een breed publiek, in dienst te zijn van de leefbaarheid, het vestigingsklimaat en de toeristische aantrekkingskracht van Zeeland.

Uit deze nota hebben wij de volgende kaders kunnen destilleren. Ik som ze toch maar even op, mede om de gedeputeerde in zijn reactie in de gelegenheid te stellen om, eventueel, aan te geven wat wij verkeerd hebben begrepen. Het zou toch

vervelend zijn wanneer hierover in de toekomst misverstanden zouden ontstaan.

In de eerste plaats dient de provincie zich enkel te richten op bovenlokale cultuur. In de tweede plaats vraagt een duurzame culturele basisinfrastructuur om structurele investeringen, en niet om incidentele ondersteuning. In de derde plaats wordt prioriteit gegeven aan de beleidsterreinen cultuureducatie en cultureel erfgoed. In de vierde plaats zullen de vier grote festivals worden ondersteund. Ten vijfde moeten er twee grote organisaties worden gevormd voor de professionele podiumkunsten en de beeldende kunsten.

Voorzitter. Wij zouden deze nota op bepaalde punten nog wat verder aangescherpt willen zien. Zoals wij al in de commissie aangaven, zouden wij ook graag willen komen tot een enkele grote Zeeuwse museumorganisatie. De suggestie van de D66-fractie om dit te bewerkstelligen, ook voor de bibliotheken, juichen wij toe. Van de door die fractie in te dienen amendementen kunnen wij steun geven aan de amendementen B en D.

De Nederlandse en de Zeeuwse overheden staan er financieel niet goed voor. Er zijn nu al tekorten en de economische vooruitzichten zijn niet gunstig. De VVD vraagt zich wel eens af of eenieder zich voldoende bewust is van het feit dat wij toch echt moeten bezuinigen om de financiële huishouding op orde te brengen. Bij de voorliggende nota ontbreekt een financiële paragraaf, maar als wij de signalen juist interpreteren, is er ook voor cultuur minder geld beschikbaar. Gelukkig wordt in de nota gesteld dat er duidelijke keuzes moeten worden gemaakt. Prioriteiten stellen, voorzitter, daar zijn wij voor. Vervolgens lezen wij in de nota alleen maar wat de provincie gaat doen op het culturele terrein, maar niet expliciet wat zij niet meer gaat doen. Mijn fractie gaat ervan uit dat datgene wat er niet instaat, ook niet meer gedaan of betaald wordt. Deze conclusie zou ik graag door de gedeputeerde bevestigd zien.

Voorzitter. Na een kadernota volgt een beleidsnota. Wij vertrouwen erop dat de kaders, vermeld in dit stuk, zullen worden gebruikt voor de nieuwe beleidsnota, en dat daarbij ook de consequenties voor de Zeeuwse culturele instellingen goed inzichtelijk worden gemaakt. Ik wens de gedeputeerde ook wat dat betreft veel wijsheid en sterkte toe.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. Cultuur is een kerntaak. Dat vindt het college van GS en dat vindt ook de fractie van de SP. Voor de rest verschillen we behoorlijk van mening, maar dat is niet nieuw, toch?

In deze nota staat dat wij over alles wat cultuur betreft nog eens met elkaar moeten praten in een kerntakendiscussie, behalve over de grote

prestige-evenementen. Die gaan door, wat ze ook gaan kosten. In de praktijk betekent dit dat alle andere culturele instellingen de bui al kunnen zien hangen. Zij overweldigden de leden van deze Staten met hun informatie over alle goede dingen die ze doen. Ik vraag mijn collega's of ook zij hebben gemerkt hoeveel informatie er bij hen binnenkomt. Dit betekent dat straks de instellingen die het felst gaan lobbyen en het hardst schreeuwen, het beste zullen worden gehoord. De kleine, bescheiden instellingen gaan het onderspit delven.

Inderdaad, over geld staat er helemaal niets in deze nota. Ja, in de winterconferentie gaat het college erover praten. Voorzitter, ik wil de statenleden die hier al langer zitten dan sinds maart 2011, persoonlijk aanspreken met de vraag hoe het mogelijk is dat in deze provincie al die jaren de uitvoering van een kerntaak --dat is cultuur toch?-- is gefinancierd met incidenteel geld, namelijk Delta-dividend. Als de tweede kerncentrale wel was doorgegaan, hadden wij jarenlang geen Delta-dividend gehad. Wat was er dan met de cultuur in Zeeland gebeurd? Een motie die straks wordt ingediend en handelt over structurele middelen, wordt door ons gesteund. Tel bij dit alles nog eens op de zes mensen die op het moment in het Catshuis bezig zijn met het smeden van snode plannen... Denkt u, voorzitter, dat die straks komen met de mededeling dat er met de JSF of met Kunduz wordt gestopt? Nee hoor, die gaan gewoon verder met het snijden in zogenaamde "linkse hobby's", zoals cultuur. Dit betekent dat straks onze Zeeuwse instellingen aan twee kanten worden gefileerd.

Voorzitter. De SP is voor kleinschalige en betaalbare cultuur, dicht bij de mensen. Dat is het cement voor een leefbaar Zeeland. Wij denken dat juist die kleinschaligheid op de tocht komt te staan als gevolg van de nu aangegeven aanpak: geen structureel geld en alleen de grote prestige-evenementen een toekomst bieden. Ik zou zeggen: ofwel je geeft niemand zekerheid voor de toekomst, ofwel je geeft die zekerheid aan allemaal.

Cultuur is een kerntaak; daarover zijn wij het eens. Welnu, laten wij ons dan ook niet gedragen als cultuurbarbaren.

De heer **Van Gent** (VVD). Bent u niet van mening dat die kleinschalige initiatieven waarop u doelt, niet gewoon een taak van de gemeenten zijn, en dat die dus ook door de gemeenten zouden moeten worden gefinancierd?

Mevrouw **Van Unen** (SP). Nu doet u hetzelfde als wat Den Haag doet. In feite zegt u: de provincie heeft geen geld en dus moeten de gemeenten het maar doen. Uiteindelijk komt alles op het bordje van de gemeenten te liggen, maar ook die krijgen minder geld. Het resultaat is dat culturele voorzieningen er straks gewoon niet meer zijn.

De heer **Van Gent** (VVD). Iedereen krijgt minder geld --dat is gewoon de realiteit-- maar ook de gemeenten hebben een taak op het terrein van de cultuur. Ze zullen ervoor moeten zorgen dat op lokaal niveau de culturele infrastructuur in stand blijft. Als de provincie gaat zeggen dat zij dat als haar taak ziet, zou ik het als gemeentebestuur wel weten...

Mevrouw **Van Unen** (SP). Ik vraag mij af of het zo is dat de culturele infrastructuur wordt gehandhaafd in gemeenten waar de VVD meeregeert, want ook daar wordt bezuinigd op cultuur.

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. "Cultuur" betekende oorspronkelijk: "een stuk zaairijp gemaakte grond", zo las ik in de Van Dale. Ik vind dit een mooie metafoor als wij spreken over de kadernota. Is dat nu niet juist de taak van de provincie, om als het ware die grond zaairijp te maken, zodat anderen kunnen zaaien en daaruit mooie gewassen ontstaan waar wij ons met elkaar over mogen verwonderen? Nu heb ik niet veel verstand van tuinieren --dat is meer iets voor mijn broer-- maar ik wil deze metafoor toch even uitwerken.

Voorzitter. De culturele tuin van Zeeland is natuurlijk niet kaal. Integendeel, er zijn planten die het hele jaar door bloeien, zoals het Zeeuws Museum. Ook zijn er planten die elk jaar weer even terugkomen, zoals het Nazomerfestival, en enkele eendagsbloeiers, zoals het Festival op de Brouwersdam. Natuurlijk heb je ook die eeuwenoude bomen en planten die extra aandacht nodig hebben bij het verstrijken van de jaren. Die aandacht wordt dan gegeven door Cultureel Erfgoed Zeeland.

Nu komt elke vier jaar --als het aan D66 ligt, wordt dat elke zes jaar-- de tuinarchitect eens kijken hoe die tuin erbij ligt. Moet het allemaal zo blijven, of moet er worden gesnoeid? Moet er nieuw worden aangeplant? Welnu, dat moment doet zich nu voor. Tegen die achtergrond wil ik graag een vijftal tuintips aan de hand doen, die door mijn fractie belangrijk worden gevonden.

Allereerst constateer ik dat het erop lijkt dat de Zeeuwse tuin vooral gaat bestaan uit planten die slechts een korte tijd bloeien, maar wel heel veel voedsel vragen. Dat put de grond uit en neemt het voor kleine plantjes noodzakelijke voedsel weg. Die moeten nog tot ontwikkeling komen. Wat bedoel ik hier nu mee? Ik doel op de festivals die steeds groter worden maar die van het oorspronkelijke doel --het geven van een "boost" aan de amateurkunsten in Zeeland-- verwijderd raken. Neem het Nazomerfestival. Daarmee is begonnen om een brug te slaan tussen amateurtoneelverenigingen en professionals. Intussen is het uitgegroeid tot een groot festival met

vrijwel uitsluitend professionals. Wat mijn fractie betreft hoeft het niet steeds groter en grootser te worden, maar moet er ook ruimte blijven voor nieuwe initiatieven.

Voorzitter. In de tweede plaats zij erop gewezen dat veel mensen de Zeeuwse culturele tuin komen bezoeken vanwege de eerder genoemde eeuwenoude planten. Ik zou zeggen: wees daar zuinig op en pas op dat je het weinige voedsel dat sommige planten vragen, niet wegneemt. Voorkomen moet worden dat je later met grote scheuten Pokon moet trachten om die planten alsnog te redden. Hiermee doel ik op de waarde van het cultureel erfgoed. Met zeer bescheiden bijdragen en met de inzet van veel vrijwilligers wordt dit in stand te houden. Juist het wegvallen hiervan kan betekenen dat de staat van het erfgoed snel achteruit gaat, waardoor je later kostbare restauraties moet uitvoeren.

In de derde plaats bepleit ik dat men oog heeft voor de kleine plantjes. Zorg ervoor dat ook die goed kunnen wortelen. Daarmee bedoel ik dat er ruimte wordt gegeven aan nieuwe initiatieven die juist op het terrein van de amateurkunst ontstaan.

In de vierde plaats zou ik willen zeggen: schroom niet om te snoeien. Immers, snoeien doet groeien. Als er meerdere planten staan die dezelfde bloemen geven, mag daar best wat in gesnoeid worden. Dat is een goed aspect van de voorliggende kadernota. Samenwerking van instellingen die zich op hetzelfde terrein begeven, mag best worden afgedwongen, zodat er ook ruimte wordt gelaten voor andere uitingsvormen.

In de vijfde plaats dient het smerige onkruid te worden verwijderd dat de fraaie tuin ontsiert. Voorzitter, zeer recent kreeg ik een smakeloze uitnodiging van de Cultuurwerf voor de tentoonstelling Art Babes, door een gerenommeerd kunsttijdschrift uitgeroepen tot "minst te waarderen kunstwerk". Nou, zulke rommel wil je in je tuin niet hebben.

Ten slotte, voorzitter, houd ik het college voor: heb oog voor het Zeeuws Knoopje. Het is toch prachtig als de Zeeuwse culturele tuin een eigen identiteit heeft, zodat vele tuinliefhebbers kunnen genieten, maar ook merken: dit is toch echt duidelijk Zeeuws.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. Bijna iedereen heeft het al gezegd en ook in het voor ons liggende stuk staat het: cultuur is een kerntaak voor de provincie. D66 vindt echter dat dit uit deze nota niet echt blijkt door de mate van regie die de provincie zich ten aanzien van dit onderwerp toe-eigent. In de notitie staat een aantal zaken over cultuur --en met de meeste van die zaken kunnen wij het zo ongeveer eens zijn-- maar voor ons rijst de vraag: wat gaan wij nu eigenlijk doen? De klap op de vuurpijl is het ontbreken van een financiële onderbouwing. Waarom die ontbreekt, weten wij

inmiddels. Eigenlijk is er voor cultuur helemaal geen geld gereserveerd. Cultuur wordt gedaan met datgene wat wij overhouden, en op dit moment houden wij niets over. Dat is dus een trieste zaak. Daarom is D66 mede-indiener van het voorstel van de CDA-fractie en andere fracties om voor cultuur een structurele financiering te vinden.

Daarom ook, voorzitter, dienen wij tien amendementen in. Men zal zeggen dat dat er nogal veel zijn, maar het hadden er ook twintig of dertig kunnen zijn. Het zijn er "maar" tien; wij hadden er nog veel meer kunnen formuleren. Aan de amendementen worden toelichtingen toegevoegd die wij zien als aanvulling op de kadernota en waarin zaken zijn opgenomen waarvan wij zeggen: het zou goed zijn wanneer ze straks in de Cultuurnota zouden worden opgenomen. Ik zal de amendementen kort omschrijven.

A. Wij willen dat de notitie een geldingsduur krijgt van zes jaar want, mijnheer Beekman, wij vinden dat cultuur iets is om van te genieten en niet om over te vergaderen. Het aanhouden van een termijn van zes jaar, met tweemaal een tussentijdse evaluatie, biedt elke statenperiode de kans om bij te stellen, terwijl er ook nog tijd overblijft om eens naar een tentoonstelling te gaan. Mijnheer Beekman, als u een tentoonstelling niet mooi vindt, dan gaat u daar toch gewoon niet naar toe?

B. Dit amendement is gericht op het tot stand brengen van een enkele bibliotheekorganisatie. Bij de eerder doorgevoerde reorganisatie bleek dit een stap te ver te zijn omdat in die tijd bleek dat een van de bibliotheken de mogelijkheid had om de vorming van zo'n provinciale bibliotheekorganisatie tegen te houden. Wij denken dat dat nu niet meer zo zal zijn. Zeker nu er bezuinigd moet worden, doet zich de gelegenheid voor om te komen tot een enkele organisatie, met geen enkel ander doel dan dat er minder geld wordt uitgegeven aan organisatie, en meer aan inhoud.

De **voorzitter**. Mijnheer Hijgenaar, mag ik uw betoog even onderbreken? Wij hebben vandaag bijzondere gasten op de publieke tribune, namelijk de groepen 7 en 8 van de RK Basisschool Schuttevaar uit Hansweert. Ik zie op de tribune Jarno Vermeulen, die vandaag zijn mooiste haren heeft "aangedaan". Jarno heeft voor het nieuwe jeugdhonk dat ik in Hansweert mocht openen, de naam bedacht. Ik vroeg hem bij die opening of hij wel eens bij de provincie was geweest. Dat bleek niet het geval te zijn en dus heb ik hem gevraagd om met zijn groep en docenten naar deze zaal te komen om te zien hoe wij hier vergaderen.

Jarno, waar wij het nu over hebben, is zeker ook voor jullie van belang, straks als jullie wat groter zijn gegroeid, zodat jullie naar allerlei culturele zaken kunnen gaan, zoals toneelvoorstellingen. Daar zijn wij nu over aan het

vergaderen om te bekijken hoe dat moet, tot 2016. Ik vind het hartstikke fijn dat jullie er zijn.

Excuus, mijnheer Hijgenaar...

De heer **Hijgenaar** (D66). Ik ga door waar ik gebleven was.

C. Dit amendement betreft het inrichten van een enkele organisatie voor het ondersteunen van culturele organisaties. Daarmee doel ik niet op een nieuwe organisatie maar bepleit ik dat er eens goed wordt gekeken naar datgene wat er zoal in het veld rondloopt. Laat ook hier gelden: middelen moeten niet in de organisatie gaan zitten, maar in de uitvoering van datgene wat ondersteund wordt.

D. Hier gaat het om een enkele organisatie voor de musea in Zeeland.

E. Wij nodigen het college uit om vooral ook beleid voor de podiumkunsten te ontwikkelen. In de nota wordt gesteld dat dat niet zo nodig zou zijn --ik zeg het nu wat kort door de bocht-- maar wij vinden dat wat dit betreft het ambitieniveau wel heel erg laag is. Als gesteld wordt dat cultuur een provinciale kerntaak is, kan er niet worden gezegd: aan podiumkunsten doen wij hier niet zoveel. Beleid moet je altijd hebben. Of je er nu veel of weinig geld voor uitgeeft, of je er grote of kleine kansen voor ziet, beleid moet je hebben.

F. Wij vinden Het Zeeuws Orkest een bijzondere verworvenheid en verlangen dat er voor dit orkest meer zekerheid komt. De provincie dient zich er sterk voor te maken dat dit orkest sterk wordt. Men is al sterk in het musiceren. Ik zou zeggen: maak ze ook wat sterker in het centjes verdienen. In amendement C wordt het een en ander gesteld over het ondersteunen van culturele organisaties en initiatiefnemers. Daarbij denken wij ook aan de noodzaak van het werven van fondsen. Ik zou zeggen: leer organisaties hoe zij fondsen kunnen werven, dan komen ze niet elke keer bij jou op de stoep staan. Dat geldt ook voor Het Zeeuws Orkest, ook al tikkert dat orkest al aan de weg. Er is altijd ruimte voor een sponsortje meer.

G. Ook wij willen subsidie op basis van regionale impact. Gemeenten zijn er voor de kleine, lokale initiatieven met lokale uitstraling. De provincie is er voor organisaties die zich bezighouden met de provincie als geheel en die een provinciale uitstraling hebben.

H. Dit amendement betreft het instellen van een toetsingscommissie die zich specifiek moet bezighouden met datgene wat organisaties aan subsidie krijgen. Wij vinden dat het verstreken van subsidies nu wat te vrijblijvend gebeurt. Je mag verwachten dat, als je een organisatie geld geeft, daar wat voor terugkomt en dat er kwaliteit wordt geboden. In dat verband moeten er toetsingscriteria zijn. De Raad voor Cultuur zou dit op zich kunnen nemen, maar de vraag rijst of die raad goed is ingericht voor een zwaardere taak in deze toetsing. Wellicht moet de raad hiervoor worden

ondersteund. Ook hier geldt weer: geef zo weinig mogelijk geld uit voor organisatie en stop de middelen vooral in de initiatieven.

I. Evenals degenen die hebben gepleit voor de wat kleinere initiatieven, vinden wij dat er ruimte moet zijn voor vernieuwing. Dat wil zeggen: niet voor het kruimelwerk, maar voor de zaken die potentie hebben, de dingen die klein beginnen maar toch "body" hebben, iets kunnen betekenen en voldoen aan de toetsingscriteria. Geef dergelijke organisaties de kans om zich te bewijzen, en hou je niet eendeloos vast aan die vijf grote evenementen die er al zijn. Als je dat doet, sta je stil. Ik verwijst naar een uitspraak van Churchill die is vermeld in de begeleidende notitie: "Zonder vernieuwing is kunst een lijk".

J. Wij zien graag het Zeeuwse DNA, de Zeeuwse identiteit, terug in kunstuitingen. Wij bepleiten extra aandacht voor kunst die afstraalt op Zeeland en iets laat zien van Zeeland.

Voorzitter. Het zijn er maar tien. Als u er echt meer wil, maak ik er voor de volgende vergadering zo nog twintig bij.

De **voorzitter**. Door de leden Hijgenaar en Aalfs zijn de volgende tien amendementen ingediend:

(A) Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 9 maart 2012;

stellen vast dat de Kadernota provinciaal Cultuurbeleid 2013-2016 kort maar niet op alle punten krachtig is geformuleerd en ruimte biedt voor verdere kaderstelling door Provinciale Staten;

overwegen dat het cultuurbeleid onder grote financiële druk staat en dat het daarom van het allergegrootste belang is dat de provincie voor deze kerntaak de regie krachtig in handen neemt;

besluiten op grond van hun kaderstellende rol de nota te amenderen door de werkingsperiode van de Kadernota provinciaal Cultuurbeleid te wijzigen van "2013-2016" in: 2013-2018.

Dit amendement krijgt nr. 2.

(B) Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 9 maart 2012;

stellen vast dat de Kadernota provinciaal Cultuurbeleid 2013-2016 kort maar niet op alle punten krachtig is geformuleerd en ruimte biedt voor verdere kaderstelling door Provinciale Staten;

overwegen dat het cultuurbeleid onder grote financiële druk staat en dat het daarom van het allergegrootste belang is dat de provincie voor deze kerntaak de regie krachtig in handen neemt;

besluiten op grond van hun kaderstellende rol de nota te amenderen door bij de paragraaf Bibliotheekwerk op pagina 4 van de Kadernota provinciaal Cultuurbeleid de volgende tekst toe te voegen:

De provincie zal in de Cultuurnota een plan ontvouwen om gezamenlijk met de gemeenten als opdrachtgever van de basisbibliotheken en de bibliotheekorganisaties tijdens de uitvoeringsperiode van deze cultuurnota te komen tot een Zeeuwse bibliotheekorganisatie.

Dit amendement krijgt nr. 3.

(C) Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 9 maart 2012;

stellen vast dat de Kadernota provinciaal Cultuurbeleid 2013-2016 kort maar niet op alle punten krachtig is geformuleerd en ruimte biedt voor verdere kaderstelling door Provinciale Staten;

overwegen dat het cultuurbeleid onder grote financiële druk staat en dat het daarom van het allergegrootste belang is dat de provincie voor deze kerntaak de regie krachtig in handen neemt;

besluiten op grond van hun kaderstellende rol de nota te amenderen door bij de paragraaf Culturele organisaties op pagina 7 van de Kadernota provinciaal Cultuurbeleid de volgende tekst toe te voegen:

De provincie zal in de Cultuurnota plannen ontvouwen om te komen tot een Zeeuwse organisatie voor ondersteuning van culturele organisaties en initiatiefnemers. Deze organisatie helpt initiatiefnemers vooral met het werven van externe fondsen.

Dit amendement krijgt nr. 4.

(D) Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 9 maart 2012;

stellen vast dat de Kadernota provinciaal Cultuurbeleid 2013-2016 kort maar niet op alle punten krachtig is geformuleerd en ruimte biedt voor verdere kaderstelling door Provinciale Staten;

overwegen dat het cultuurbeleid onder grote financiële druk staat en dat het daarom van het allergegrootste belang is dat de provincie voor deze kerntaak de regie krachtig in handen neemt;

besluiten op grond van hun kaderstellende rol de nota te amenderen door bij de paragraaf Cultureel Erfgoed op blz. 4 en 5 van de Kadernota provinciaal Cultuurbeleid de volgende tekst toe te voegen:

De provincie zal in de Cultuurnota een plan ontvouwen om te komen tot een Zeeuwse museumorganisatie. De professionals van deze organisatie zetten zich in voor het gehele museumnetwerk, waarbij gestreefd wordt naar musea van voldoende omvang om van regionaal belang te zijn door, in samenwerking met de gemeenten, musea te doen samenwerken, fuseren en/of collectie-uitwisseling binnen en buiten Zeeland te bewerkstelligen. Depots worden met nadruk bij die uitwisseling betrokken.

Dit amendement krijgt nr. 5.

(E) Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 9 maart 2012;

stellen vast dat de Kadernota provinciaal Cultuurbeleid 2013-2016 kort maar niet op alle punten krachtig is geformuleerd en ruimte biedt voor verdere kaderstelling door Provinciale Staten;

overwegen dat het cultuurbeleid onder grote financiële druk staat en dat het daarom van het allergegrootste belang is dat de provincie voor deze kerntaak de regie krachtig in handen neemt;

besluiten op grond van hun kaderstellende rol de nota te amenderen door bij de paragraaf Kunsten, inclusief grote culturele evenementen en festivals op de blz. 5 en 6 van de Kadernota provinciaal Cultuurbeleid de volgende tekst toe te voegen:

De provincie zal in de Cultuurnota beleid ontwikkelen voor podiumkunsten, met name muziek en dans.

Dit amendement krijgt nr. 6.

(F) Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 9 maart 2012;

stellen vast dat de Kadernota provinciaal Cultuurbeleid 2013-2016 kort maar niet op alle punten krachtig is geformuleerd en ruimte biedt voor verdere kaderstelling door Provinciale Staten;

overwegen dat het cultuurbeleid onder grote financiële druk staat en dat het daarom van het allergegrootste belang is dat de provincie voor deze kerntaak de regie krachtig in handen neemt;

besluiten op grond van hun kaderstellende rol de nota te amenderen door de tekst van de Kadernota provinciaal cultuurbeleid op pagina 6 bovenaan:

"Er zal tevens een relatie worden gelegd met Het Zeeuws Orkest. Dit komt voort uit de constatering dat er sprake is van een overconcentratie van gelijksoortige organisaties en (daardoor) van overprogrammering. Inzet daarbij is dit overaanbod te saneren en de aanwezige middelen (financien, personeel en accommodaties) effectiever en efficiënter te gebruiken",

te vervangen door:

"De provincie zal in de Cultuurnota plannen ontvouwen om alle middelen in te zetten om Het Zeeuws Orkest te behouden voor Zeeland. Het Zeeuws Orkest is in eerste instantie zelf verantwoordelijk voor het genereren van middelen. De provincie helpt daarbij en vult zondig aan."

Dit amendement krijgt nr. 7.

(G) Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 9 maart 2012;

stellen vast dat de Kadernota provinciaal Cultuurbeleid 2013-2016 kort maar niet op alle punten krachtig is geformuleerd en ruimte biedt voor verdere kaderstelling door Provinciale Staten;

overwegen dat het cultuurbeleid onder grote financiële druk staat en dat het daarom van het allergegrootste belang is dat de provincie voor deze kerntaak de regie krachtig in handen neemt;

besluiten op grond van hun kaderstellende rol de nota te amenderen door bij de paragraaf kunsten, inclusief grote culturele evenementen en festivals op pagina's 5 en 6 van de Kadernota de volgende tekst toe te voegen:

"Bij het vaststellen van de subsidieruimte voor culturele projecten en organisaties met regionale impact betreft de provincie het gehele subsidiebeleid. Subsidies aan initiatieven die op andere wijze kunnen worden gefinancierd of die regionale impact ontberen, worden gestopt of afgebouwd ten gunste van initiatieven die wel ten goede komen aan de gehele Zeeuwse gemeenschap."

Dit amendement krijgt nr. 8.

(H) Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 9 maart 2012;

stellen vast dat de Kadernota provinciaal Cultuurbeleid 2013-2016 kort maar niet op alle punten krachtig is geformuleerd en ruimte biedt voor verdere kaderstelling door Provinciale Staten;

overwegen dat het cultuurbeleid onder grote financiële druk staat en dat het daarom van het allergrootste belang is dat de provincie voor deze kerntaak de regie krachtig in handen neemt;

besluiten op grond van hun kaderstellende rol de nota te amenderen door aan het einde van de Kadernota de volgende tekst toe te voegen:

"Ook bij de ondersteuning van cultuuruitingen zal moeten worden bezuinigd. Datgene wat de provincie wel kan bijdragen, wordt verdeeld op basis van objectief door een toetsingscommissie gemeten criteria:

- originaliteit en kwaliteit;
- talent en groeipotentie;
- regionale spreiding;
- publiekswaardering;
- educatieve waarde en verbindend vermogen.

Daartoe wordt de provinciale organisatie ingericht of door een gelieerde instelling ondersteund."

Dit amendement krijgt nr. 9.

(I) Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 9 maart 2012;

stellen vast dat de Kadernota provinciaal Cultuurbeleid 2013-2016 kort maar niet op alle punten krachtig is geformuleerd en ruimte biedt voor verdere kaderstelling door Provinciale Staten;

overwegen dat het cultuurbeleid onder grote financiële druk staat en dat het daarom van het allergrootste belang is dat de provincie voor deze kerntaak de regie krachtig in handen neemt;

besluiten op grond van hun kaderstellende rol de nota te amenderen door bij de paragraaf Kunsten, inclusief grote culturele evenementen en festivals op blz. 5 en 6 van de Kadernota de volgende tekst toe te voegen:

"Naast de bestaande vijf grote evenementen biedt het cultuurbeleid de komende jaren de ruimte aan vernieuwende initiatieven om zich te bewijzen. Daarbij maakt de provincie duidelijke afspraken welke doelen dienen te worden bereikt en onder welke omstandigheden samenwerking en steun worden voortgezet of beëindigd."

Dit amendement krijgt nr. 10.

(J) Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 9 maart 2012;

stellen vast dat de Kadernota provinciaal Cultuurbeleid 2013-2016 kort maar niet op alle punten krachtig is geformuleerd en ruimte biedt voor verdere kaderstelling door Provinciale Staten;

overwegen dat het cultuurbeleid onder grote financiële druk staat en dat het daarom van het allergrootste belang is dat de provincie voor deze kerntaak de regie krachtig in handen neemt;

besluiten op grond van hun kaderstellende rol de nota te amenderen door in de inleiding van de Kadernota de volgende tekst toe te voegen:

"Bij het vaststellen van de subsidieruimte voor culturele projecten en organisaties streeft de provincie ernaar om ook projecten en organisaties die het Zeeuwse DNA in hun producties verwerken, te ondersteunen. Cultuur moet de Zeeuwse samenleving uitdragen en ondersteunen."

Dit amendement krijgt nr. 11.

De heer **De Kort** (PvdA). Voorzitter. In amendement nr. 9 (H) wordt gesproken over een toetsingscommissie. Wordt er bedoeld op een commissie die gaat functioneren naast de Raad voor Cultuur? Hoe zien de indieners dit?

De heer **Hijgenaar** (D66). Wij denken hierbij aan de Raad voor Cultuur, maar het gaat om een hoop werk. Men kan zich dus afvragen of de Raad voor Cultuur dit zonder ondersteuning allemaal kan gaan doen. Hoe dan ook, de Raad voor Cultuur is het Zeeuwse geweten op het terrein van cultuur. In die zin zou er sprake kunnen zijn van een goede politieke vertaling.

De heer **Van Gent** (VVD). Voorzitter. In verband met amendement nr. 2 (A) stelt de heer Hijgenaar dat ook bij het aanhouden van een termijn van zes jaar men zich elke statenperiode over cultuur kan uitspreken. Ik ben nooit zo goed in rekenen geweest, maar volgens mij klopt dit niet helemaal.

In amendement nr. 7 (F) wordt gesteld: "alle middelen in te zetten om Het Zeeuws Orkest te behouden voor Zeeland". Ik heb de kadernota goed gelezen en geconstateerd dat daarin niet staat dat dit orkest niet wordt behouden. Volgens mij is dit een kwestie die in de beleidsnota aan de orde dient te komen. Immers, in die nota komen de middelen en de verdeling daarvan aan de orde. Ik vind het niet verstandig om nu al allerlei voorzetten te gaan geven. Daardoor kan de situatie ontstaan waarin allerlei culturele instellingen zich op de leden van

de Staten gaan richten, in de hoop dat die hun zaak gaan bepleiten.

De heer **Hijgenaer** (D66). Voorzitter. Wat de termijn van zes jaar betreft heb ik voorgesteld om eens per twee jaar te evalueren en bij te stellen, zoals dat ook is voorgesteld met betrekking tot de beleidsnota voor het goederenvervoer. Dat betekent dat er elke statenperiode wel degelijk de kans is om iets aan cultuurbeleid te doen. Moeten wij elke vier jaar deze nota weer helemaal opnieuw opstellen? Ik denk dat het beleid er beter van wordt wanneer er een iets langere periode wordt genomen voor de uitvoering. Op die manier krijgen zaken de kans om tot wasdom te komen.

In de voor ons liggende nota wordt inderdaad niet gesteld dat Het Zeeuws Orkest verdwijnt, maar daar staat ook niet in dat de provincie dit orkest op voldoende waarde schat en dat zij zich ervoor gaat inzetten om dat orkest te behouden, ook als daarvoor minder geld beschikbaar komt. Het is in deze zin dat wij datgene wat hierover al in de nota staat, willen aanvullen. Wij bepleiten wat meer zekerheid voor dit orkest. Dat zorgt ervoor dat het gemakkelijker blijft bestaan. U blijft ook niet voor een baas werken of oefenen wanneer u denkt dat het allemaal over een jaar of drie is afgelopen.

De heer **Babijn** (CDA). Voorzitter. Dat cultuur belangrijk is, is al gezegd. Ik zal geen filosofisch betoog gaan houden, zoals de heer Beekman heeft gedaan.

De heer **Beekman** (CU). Poëtisch, niet filosofisch!

De heer **Babijn** (CDA). Hoe dan ook, wij zijn het erover eens dat cultuur belangrijk is. Deze kadernota straalt ambitie uit, want gesteld wordt dat men met deze kerntaak op langere termijn zal komen tot "een toekomstbestendige culturele basisinfrastructuur, die toegankelijk is voor een breed publiek en dienstbaar is aan een goed vestigingsklimaat en de leefbaarheid". Wat willen wij nog meer?

De CDA-fractie onderschrijft deze nota in hoofdlijnen. Ik ga nu niet op allerlei onderdelen in maar vermeld nog slechts enkele aandachtspunten.

Mijn fractie kan zich vinden in de prioriteiten cultureel erfgoed en cultuureducatie maar zij kent ook aan de amateurkunst hoge prioriteit toe. Naar onze mening blijft dit onderdeel wat onderbelicht. In de kadernota wordt de amateurkunst een plaats gegeven in de regio-arrangementen met gemeenten, maar amateurkunst is meer. Daarom vinden wij het stimuleren van talentontwikkeling -- men denke aan de Stichting Ty voor het ondersteunen van koren-- en van vernieuwende initiatieven die Zeeland op de kaart kunnen zetten en van bovenlokaal belang zijn, zeer belangrijk. Deze zaken blijven behoren tot het culturele palet.

Verder vragen wij ook aandacht voor het versterken van het profiel van het Zeeuws Museum. Mijn fractie vindt dat van een dragende instelling -- en dat is dit museum toch-- die met professionals werkt, mag worden verwacht dat meer inhoud wordt gegeven aan de samenwerking met en de ondersteuning van andere (thema)musea, om aldus te komen tot een overkoepelende museumorganisatie voor Zeeland.

Mijn fractie onderschrijft het gegeven dat scherpe keuzes moeten worden gemaakt. Inderdaad groeien de bomen niet meer tot in de hemel. Deze vertaalslag maken was en is niet gemakkelijk. In de kadernota is hiervoor een aanzet gegeven door accenten wat te verleggen en/of samenwerking te verwachten tussen organisaties. Soms is men wat dit betreft naar ons oordeel wat te voorzichtig en niet erg stellig, maar er wordt wel een bepaalde richting aangegeven. Het effect van het maken van echte, scherpe keuzes zal naar voren komen uit de onderbouwing van en de argumentatie in de beleidsnota. Daarin wordt duidelijk op welke wijze middelen worden toebedeeld. Omdat dit nu nog niet uitgekristalliseerd kan zijn, wil de CDA-fractie nu, op grond van wat zij als prioriteiten ziet, een slag om de arm houden. Eventueel zullen wij een voorstel tot correctie indienen, binnen het totale budget.

Voorzitter. Ook een aantal objectieve criteria aan de hand waarvan toetsing plaatsvindt, hoort hierbij. Ik denk aan kwaliteit, publieksbereik, ondernemerschap enz. Wat doet een organisatie zelf om eigen inkomsten te verwerven? Ik zou zeggen: niet leunen op de overheid als je zelf de nodige middelen kunt verwerven. Ook noem ik de elementen educatie en participatie, naast innovatie en experimenten. Hierbij kan worden verwezen naar het desbetreffende advies van de Raad voor Cultuur. Verder moet hier een aangepast subsidiebesluit worden genoemd wanneer een en ander in een nieuw kader wordt geplaatst. Dit aspect heb ik gemist.

Voorzitter. Misschien is het wat ongebruikelijk, maar ik wil een bepaalde fractie een compliment maken, namelijk die van D66. Zij heeft een korte samenvatting gemaakt en tracht met een aantal krachtige amendementen de kadernota te versterken. Dat vind ik een goede zaak, zij het dat ik een amendement over de amateurkunsten heb gemist. Ik voeg hieraan toe dat de D66-fractie heeft gekozen voor goed taalgebruik; het leest lekker.

Het financiële kader van de Cultuurnota ontbreekt nog. Deze kwestie staat gepland voor de winterconferentie, en die wordt in de lente gehouden. Wij gaan er maar van uit dat er een "nieuwe lente" komt. Wij vinden het jammer dat het zo gaat want in de begroting worden de uitgaven in het kader van de Cultuurnota hoofdzakelijk gedekt met incidentele middelen. Ik verwijs naar het Delta-

dividend in de afgelopen jaren. Dit komt toch wat vreemd over als men cultuur tot de kerntaken van de provincie rekent. Onze fractie dient samen met die van de PvdA een motie in, mede ondersteund door de fracties van de PvZ, de CU, D66, de SP en GroenLinks, waarmee het college wordt gevraagd om met een voorstel te komen dat erop is gericht dat voldoende middelen beschikbaar worden gesteld voor de realisering van het gestelde in de Cultuurnota. Ook wordt gevraagd om in dit voorstel op te nemen dat deze uitgaven niet meer op incidentele maar op structurele basis worden ingebed in de provinciale begroting.

De **voorzitter**. Door de leden Babijn (CDA), De Kort, Beekman, Hijgenaar, Van Unen, Harpe en Robesin is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 9 maart 2012;

constaterende dat:

- in de Kadernota provinciaal Cultuurbeleid 2013-2016 het financieel kader ontbreekt;

overwegende dat:

- cultuur een kerntaak is van provinciaal beleid, daar waar het gaat om bovenlokale, gemeentegrensoverschrijdende cultuur;
- cultuur een van de beeldbepalende onderwerpen is als het gaat om het vestigingsklimaat, de leefbaarheid en de toeristische aantrekkingskracht van de provincie Zeeland;
- vanuit die optiek cultuur in belangrijke mate bijdraagt aan de economische ontwikkeling van Zeeland;
- in de provinciale begroting in de afgelopen jaren uitgaven op basis van de Cultuurnota in hoofdzaak worden gedekt met incidentele middelen van het Delta-dividend;

van mening dat:

- het ongewenst is voor het realiseren van een toekomstbestendige culturele basisinfrastructuur de dekking van de uitgaven van de Cultuurnota in hoofdzaak te beperken tot de incidentele middelen van het Delta-dividend;
- voor de continuïteit van een toekomstbestendige culturele basisinfrastructuur een meer rechtvaardige verdeling noodzakelijk wordt geacht door ook aanpalende beleidsvelden economie, toerisme te betrekken bij de dekking van de uitgaven van de Cultuurnota en dit als zodanig op structurele basis in te bedden in de begroting;

verzoeken het college van Gedeputeerde Staten om:

- met een uitgewerkt voorstel te komen waarin voldoende financiële middelen beschikbaar worden

gesteld voor de realisering van de Cultuurnota 2013-2016;

- in dit voorstel op te nemen dat deze uitgaven niet meer op incidentele, maar op structurele basis worden ingebed in de provinciale begroting, zodat een toekomstbestendige culturele basisinfrastructuur meer gewaarborgd is dan tot op heden het geval is geweest;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 12.

De heer **Van Burg** (SGP). Voorzitter. Over deze kadernota kan men zeggen: weinig papier, weinig inhoud. Echter, dat laatste is niet waar. Er staat veel in, maar de te maken keuzes zijn nog niet echt scherp. Die scherpte moet er de komende periode komen; wij zijn er erg benieuwd naar.

Door de VVD-fractie is over dit stuk gezegd: wat er niet in staat, doen we ook niet. Als dat werkelijk het geval is, voorzitter, houdt het gauw op in Zeeland. Immers, er staat eigenlijk niet zoveel in, en dus... Of wij daar blij mee zouden moeten zijn? Ja, voorzitter, op veel gebieden wel, maar ik geloof toch niet dat het zo werkt. Ik denk dat het van belang is dat de gedeputeerde op deze conclusie van de VVD-fractie ingaat.

Voorzitter. De afgelopen jaren is er sprake geweest van zeer succesvol beleid ten behoeve van het cultureel erfgoed. Zo is er met kleine budgetten heel veel gedaan om op het platteland historische boerderijen, kostbare gebouwen, in stand te houden. Als het college hierover nu zou zeggen: wij schrijven er niets over en wij doen er niets aan, dan heeft het college een probleem met ons. Immers, wij vinden dit buitengewoon belangrijk, en dat geldt voor heel veel mensen, mede gelet op het succesvolle beleid dat hiervoor de afgelopen jaren is gevoerd. Als het college ons wat dit betreft uitdaagt om met een amendement te komen, is dat mogelijk, maar ik ga ervan uit dat dat niet nodig is.

Op bibliotheekbeleid en cultuureducatie ga ik nu niet nader in. Wij zien de uitwerking hiervan tegemoet.

Voorzitter, wat hebben wij met kunst? Dat is een heleboel, maar met sommige zaken hebben wij helemaal niks. Ik denk hierbij ook aan de grote evenementen. Zoals het college weet, heeft het wat ons betreft alle vrijheid om wat dit betreft harde noten te kraken. Er is hier budget genoeg om andere zaken, die wel belangrijk zijn, in stand te houden. Graag zien wij voorstellen tegemoet.

Als ik de passage over de amateurkunsten lees, kan ik concluderen dat veel kleine organisaties, die het voor elkaar hebben gekregen om met relatief weinig overheidssteun veel extern geld aan te trekken, nu wegvallen. Als dat een

neveneffect is van het beleid dat het college nastreeft, dringen wij erop aan dat hier goed naar wordt gekeken. Een organisatie belonen die uitsluitend draait met subsidie van de provincie -- terwijl andere organisaties met weinig subsidie veel voor elkaar krijgen, mede door andere fondsen te verwerven-- is wat ons betreft een verkeerde keuze. Mijn fractie vraagt het college om hiervoor bij de uitwerking van deze nota aandacht te hebben. Wij zullen hier scherp naar blijven kijken.

Het college heeft iets heel moois geschreven over de beeldende kunst-instellingen. Er zijn er drie en dat moeten er minder worden. Voorzitter, wat ons betreft mag men dan meteen al het Buro BK in Vlissingen op de korrel nemen. Deze week hebben ze een folder verstuurd --die zending is zelfs herhaald; je denkt dan: hoe durf je?-- met daarop het provinciale logo. Sinds wanneer geven wij steun aan een "uitgekleed" cultuurbeleid? Ik denk niet dat de gedeputeerde hier erg enthousiast over zal zijn. Als je de folder ziet... Daar zit weinig kleding aan.

De heer **Harpe** (GL). Hoeveel kopietjes heeft u?!

De heer **Van Burg** (SGP). Ik denk dat u er met uw nieuwe tablet heel goed bij kunt komen...

Voorzitter. Wij vinden het absoluut niet nodig dat met provinciaal geld dergelijke dingen worden gedaan. Sterker nog, dat willen wij niet. Nog afgezien van de vraag of hiervoor belastinggeld moet worden ingezet, hebben wij hier uiteraard principiële bezwaren tegen. Als klap op de vuurpijl blijkt dat deze tentoonstelling op zondag wordt geopend. Ik snap niet hoe je het verzonnen krijgt... Ons inziens is dit voor de gedeputeerde een grote uitdaging. Zijn reactie zien wij tegemoet.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Ik was onder de indruk van het betoog van de heer Beekman, waarmee hij de tuin van Zeeland beschreef. Als je Zeeland binnenkomt, zie je hoe prachtig de provincie is. Nog steeds, als ik met de stoptrein in elk dorpje stilsta en om mij heen kijk, denk ik: wat is het hier toch mooi. Dat is Zeeland. Echter, op een enkel punt heb ik een wat andere tuinbeleving dan de heer Beekman. Hij had het over "onkruid", maar van een GroenLinkser mag men verwachten dat hij dit "kruidachtigen" noemt. Als er wordt geschoffeld in de tuin van Zeeland, worden er ook heel mooie kruidachtige plantjes weggehaald. Wellicht staat er een kleine orchidee tussen. Die moet blijven staan. Met andere woorden: je moet niet schoffelen, maar plukkend selecteren.

De heer **Beekman** (CU). Maar dat vergt wel een goed onderscheidingsvermogen...

De heer **Harpe** (GL). Dat dicht ik u zeker toe.

Voorzitter. Een substantiële bijdrage leveren aan de totstandkoming van een zo gevarieerd en

gespreid mogelijk cultuuraanbod voor jong en oud. Dat zou eigenlijk de hele kadernota kunnen zijn. Immers, daar staat alles in en dat is de opdracht voor het college, in plaats van bijvoorbeeld het voorstel dat nu voor ons ligt. De heer De Reu heeft in de commissie alle moeite gedaan om mij te overtuigen van de juistheid van dat voorstel, maar ik ben er nog niet helemaal uit. Het aannemen van dit voorstel --GroenLinks zal dat doen-- betekent een blanco cheque voor het college, althans op dit moment. Wij weten immers nog niet tot in details hoe het er uit gaat zien. De plantjes van de heer Beekman moeten nog geplukt worden. Het voorstel biedt veel ruimte voor nadere invulling. Wij hebben het vandaag alleen over de kaders.

Ook wat dit onderwerp betreft hangt de bezuiniging op het Provinciefonds als het zwaard van Damocles boven ons hoofd. Voorzitter, Damocles vond het fijn om in weelde te leven, totdat hij merkte dat boven zijn hoofd een zwaard aan een paardenhaar hing. Dat was gedaan om het gevaar te laten zien waardoor iemand die gelukkig of machtig is, voortdurend wordt bedreigd. Het lijkt ook een beetje op Machiavelli. Onmiddellijk verloor Damocles de wil om in voortdurende weelde te leven. Zo vergaat het ook ons vandaag, want wij moeten bezuinigen. Iets van de weelde die wij nog altijd hebben, moeten wij inleveren. De tijd van weelde lijkt voorbij. Het moet minder. Niet dat GroenLinks het eens is met het kabinetsbeleid maar dit is voor nu wel een gegeven.

Voorzitter. Zeeland staat bol van cultuur. Het is niet alleen een kerntaak, het hoort gewoon bij Zeeland. Zeeland ademt dit. De kracht van Zeeland en haar landschap wordt mede bepaald door de grote verscheidenheid aan cultureel erfgoed, zo wordt in het voorstel gesteld. Soms zal gekozen moeten worden voor grootschalig, soms voor kleinschalig. Echter, een afweging voor groot of voor klein, is wat GroenLinks betreft niet aan de orde. Het gaat om de verscheidenheid in aanbod, groot en klein.

GroenLinks hecht onder meer aan het in stand houden van een goede bibliotheekvoorziening en een goed Zeeuws archief. Dat zijn --zo noem ik het maar-- basisprincipes. Kennis doe je niet weg, of het nu om het heden of om het verleden gaat. Het college maakt in het voorstel, zo lijkt het, al een keuze voor het behouden van vier grote culturele evenementen: het Nazomer Festival, Film by the Sea, Concert at Sea en het Festival Zeeuws-Vlaanderen. Op zich ben ik het daar wel mee eens, maar het is niet volledig. Men denke eens aan de Scratch Messiah in Vlissingen. De provincie blijft toch sponsor van dit unieke gebeuren? Er is er nog een in Nederland; dit is de tweede. Dat willen wij niet wegdoen. Ook noem ik de Volkorendagen in Middelburg. Daar heb ik de heer Robesin nog niet horen zingen, maar dat wil ik toch graag eens

meemaken. Verder vraag ik aandacht voor het kamerorkest Het Ty. Het zijn zomaar wat voorbeelden. Hoe gaat het college al deze kernwaarden beoordelen? Voor GroenLinks horen deze zaken bij Zeeland; het kan niet anders.

Het college pleit voor samenwerking met buurt- en Vlaamse provincies. Dat vind ik een aardige, voorzitter; gaan wij met z'n allen in de bus naar De Singel in Antwerpen om daar een mooi concert te beluisteren? Wat stelt men zich hierbij voor? In de nota wordt onder meer gesproken over "de tot nu toe door de provincie gesubsidieerde organisatie Muziekpodium Zeeland en de door de gemeente Middelburg gesubsidieerde Zeeuwse Concertzaal". Die zaal staat er gelukkig nog, dankzij vrijwilligerswerk. Voorzitter. Deze woorden duiden op eindigheid. In het voorstel wordt gesproken over overprogrammering en over sanering daarvan, waarna middelen effectiever en efficiënter kunnen worden ingezet. GroenLinks mist in deze passage het begrip "kwaliteit". Ik twijfel er niet aan dat dat begrip ook bij het college op de eerste plaats staat. Hoe gaat nu ook dit cultuuraanbod voor heel Zeeland er uitzien?

Voorzitter. Een andere niet onbelangrijke vraag is: welk budget is er? Ook de motie van de fracties van CDA en PvdA wijst daarop. De gedeputeerde gaf in de commissie aan dat forse ingrepen dreigen en dat hij niet iedereen blij kan maken. Dat begrijp ik. Uiteraard dient een en ander in redelijkheid te gebeuren. Daarvoor is zicht nodig op de stand van zaken in de begroting. Wat is er gepland en hoe ver zijn wij? Ik heb begrepen dat de gedeputeerde blij was met mijn opmerking, gemaakt in de commissie, dat ik niet zo gecharmeerd ben van het medefinancieren van rijkstaken. Hij zal hebben gedacht: wellicht blijft er wat voor mijn Cultuurnota over. Welnu, dat gun ik hem van harte.

In het collegeprogramma staan de voornemens van het college vermeld, maar tot op heden lijken ze uit de pas te lopen met datgene wat is begroot. Het is gebruikelijk dat dergelijke zaken in het kader van de Voorjaarsnota aan de orde komen. Mede gelet op de financiële krapte zou GroenLinks het zeer op prijs stellen wanneer deze cijfers eerder beschikbaar zouden komen. Sterker nog, in het kader van ons streven naar dualiteit is het wenselijk dat de Staten kunnen meedenken en -praten over het aanwenden van een mogelijk overschot. Die belangrijke taak wil GroenLinks niet alleen aan het college overlaten. Dat mogelijke overschot verdwijnt, wat GroenLinks betreft, niet automatisch in de reserve.

Ik heb in dit verband een motie geformuleerd, waarmee wordt gevraagd de rekenkamer een quick scan te laten uitvoeren naar de stand van zaken met betrekking tot de begroting. Bij GroenLinks bestaat de indruk --ik zeg het voorzichtig-- dat daar de nodige ruimte in zou kunnen zitten. Wij zijn, met

de Voorjaarsnota in het vooruitzicht, in feite al op de helft van deze beleidsperiode. Het aantal plannen in uitvoering is beperkt. Ik denk dan: er moet ruimte zijn. Ook in dat opzicht is het gevraagde onderzoek van de rekenkamer wenselijk.

Voorzitter. GroenLinks ziet met belangstelling uit naar het vervolg van de kadernota. Ik vraag de heer De Reu om daarbij zoveel mogelijk met betrokkenen te overleggen. Er rust een zware taak op hem. Cultuur is ons allen heel veel waard. Mijnheer De Reu, wat u doet, moet u goed doen. U moet het zo goed doen dat het vrouwtje dat in Veere op de Vismarkt staat, het zoenvrouwtje, na het afronden van dit project tegen u zegt: kom hier, Ben, zoen me...

De **voorzitter**. Door het lid Harpe is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 9 maart 2012;

gelezen het statenvoorstel Kadernota provinciaal cultuurbeleid 2013-2016;

bevestigend dat cultuur een kerntaak is van de provincie en cultuur een van de beeldbepalende onderwerpen is; het gaat om het vestigingsklimaat, de leefbaarheid en de toeristische aantrekkingskracht van Zeeland;

overwegende dat:

- ook uit de antwoorden, gegeven namens het college tijdens de commissiebehandeling, is gebleken dat op cultuur sterk zal worden bezuinigd;
- dit meerdere beleidsvelden zal treffen vanwege de forse kortingen op het Provinciefonds;

van mening dat:

- de gelden, beschikbaar gesteld in de begroting-2012 e.v., zo efficiënt mogelijk moeten worden besteed, met dien verstande dat er geen grote rekeningoverschotten mogen ontstaan;
- zo dit wel het geval zal zijn, dit tijdig gesignaleerd moet worden om zodoende tot een betere besteding van de beschikbare middelen te komen;

constaterende dat:

- tot op heden veel geplande onderwerpen uit het collegeprogramma nog niet zijn uitgevoerd of kunnen worden uitgevoerd;
- dit mogelijk tot ruimte in de begroting zal leiden;
- de Voorjaarsnota een instrument is waarbij die balans zal worden opgemaakt;
- college en Staten meer ruimte en aandacht geven aan dualisme, waarbij het college niet alleen eindvoorstellen wil voorleggen;

spreken uit dat het mede daarom --en gezien de onvermijdelijke pijnlijke ingrepen-- wenselijk is om de Staten proactief te betrekken bij het invullen van de Voorjaarsnota waar het gaat om de bestedingsruimte;

besluiten om:

- de rekenkamer te verzoeken tot het uitvoeren van een quick scan met als doel te onderzoeken hoe de begroting-2012 zich verhoudt tot de geplande uitgaven en welke overschotten daaruit mogelijk kunnen ontstaan;

- de griffier te machtigen om dit met de rekenkamer kort te sluiten en hierover tijdig, d.w.z. voor de behandeling van de Voorjaarsnota in juni a.s., aan de Staten te rapporteren;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 13.

De heer **Van Dijk** (PVV). Voorzitter. Mijn fractie wil absoluut geen onzinnige provinciale subsidies uitdelen aan kunst, elitaire festivals of multiculti-organisaties. Wel vinden wij het behoud van ons eigen culturele erfgoed belangrijk en daaronder vallen zeker zaken als bibliotheken, provinciale historische musea, het archief en de muziekscholen. Een betere controle is nodig waar het gaat om de wijze waarop hiermee in Zeeland wordt omgesprongen. De PVV wil het Zeeuwse dialect koesteren en initiatieven stimuleren die het uitdragen van de Zeeuwse cultuur bevorderen.

Voorzitter. Wat ik zojuist heb gezegd, is een citaat uit het provinciale verkiezingsprogramma van de PVV Zeeland. In de voor ons liggende concept-kadernota staat wat ons betreft een aantal bemoedigende plannen. Behoud en versterking van het Zeeuwse culturele erfgoed, het klinkt ons als muziek in de oren. Ook het bibliotheekwerk kan op onze steun rekenen. Wat betreft de samenwerking tussen de Zeeuwse Bibliotheek en Scoop zijn wij echter allerminst overtuigd van nut en noodzaak. Dit onderwerp zullen wij dan ook buitengewoon kritisch blijven volgen.

Duidelijk is dat er in de komende periode minder middelen zijn en dat wij te maken hebben met de demografische ontwikkelingen vergrijzing, ontgroening en krimp. De nota vermeldt dat er duidelijke keuzes moeten worden gemaakt die ertoe zullen leiden dat zaken in mindere mate, of zelfs helemaal niet meer kunnen worden gedaan. Deze keuzes kunnen nu nog niet worden gemaakt omdat het financiële plaatje ontbreekt. Het heeft dus ook geen enkele zin om daarop vooruit te lopen.

Wat de financiën betreft zijn er twee zaken die duidelijk uit deze nota naar voren komen. Ten eerste wordt het binnenhalen van Europese

middelen maar met een enkele zin afgedaan, hetgeen wij erg mager vinden aangezien deze bron van inkomsten wel eens erg belangrijk voor de financiering van onder andere het Zeeuwse cultuurbeleid zou kunnen blijken te zijn. Men kent allen de zeer kritische houding van de PVV ten opzichte van Europa, maar zolang dit gedrocht bestaat, willen wij daar toch zoveel mogelijk van ons belastinggeld terughalen.

In de tweede plaats wordt ingegaan op de rol van het bedrijfsleven. Uiteraard ondersteunen wij elke vorm van samenwerking tussen private sector en cultuursector. De later dit jaar uit te brengen Cultuurnota wachten wij af. De PVV is vooral benieuwd naar de keuzes die daarin zullen worden gemaakt.

De heer **De Reu** (GS). Voorzitter. Graag bedank ik de fracties voor hun bijdragen die mijns inziens verrijkend werken bij het overgaan van deze kadernota naar de echte beleidsnota. Gelet op de beperkte tijd is het niet mogelijk om nu gedetailleerd in te gaan op alle naar voren gebrachte vragen en opmerkingen. Ik zal trachten om vragen en opmerkingen gebundeld te behandelen.

Allereerst deel ik mee dat wij gisteren deze kadernota hebben besproken met de portefeuillehouders van de Zeeuwse gemeenten. Een en ander wordt ondersteund door de portefeuillehouders. Ook zij zijn zeer benieuwd naar de financiële kaders, hetgeen niemand zal verbazen. Bovendien hebben zij onderstreept dat zij ervan uitgaan dat de regio-arrangementen blijven bestaan en dat ook de middelen die daarbij horen, beschikbaar blijven. Ik heb daarop gereageerd met de opmerking dat ik mij kan voorstellen dat, als het allemaal wat minder wordt, met name de regio-arrangementen wat worden ontzien, zij het wellicht niet helemaal. Voor het geval leden van de Staten confraters in de gemeenten spreken, weten zij dat ik deze opening naar de gemeenten heb gemaakt. Ik hecht eraan dat de regio-arrangementen en het culturele beleid dat niet exclusief voor het provinciale bestuur is maar zeker ook voor de gemeentebesturen, in goede samenwerking en afstemming worden behandeld.

Alle woordvoerders onderstrepen het belang van cultuur en zien cultuur als een provinciale kerntaak. Cultuur moet laagdrempelig zijn; een sterke infrastructuur moet behouden blijven; pijnlijke keuzes moeten worden gemaakt; er moet meer worden samengewerkt; het is typisch dat er voor cultuur geen structurele middelen zijn. Voorzitter, wat dat laatste betreft heeft men natuurlijk gelijk. In de commissie heb ik echter gezegd dat er ook wel structurele middelen zijn; ik heb in dat verband ook een bedrag genoemd: ruim acht ton per jaar. De Staten vinden dit te weinig --

en natuurlijk is dat ook zo-- maar de discussie over de structurele middelen zal nog worden gevoerd. Ik voeg daaraan toe dat wij natuurlijk wel een programmabegroting voor 2012 hebben, waarin het een en ander wordt gesteld; ik verwijs naar blz. 12. Het is goed om dit kader niet te vergeten. Daarin staat dat wij voor 2013, 2014 en 2015 jaarlijks 2 miljoen hebben gereserveerd. Dat komt inderdaad uit het Delta-dividend. Dat betekent dat wij voor 2015 nog een invulling moeten vinden. Ik zeg dit om het eventuele misverstand uit de weg te ruimen dat er in financiële zin helemaal niets duidelijk zou zijn. Op de motie die hierover gaat, kom ik nog terug.

Met instemming neem ik kennis van het feit dat men deze kadernota ziet als een goede vertaling van het collegeprogramma. Dat is inderdaad wat wij aan de Staten voorleggen. Al die zaken, zoals toegankelijkheid, leefbaarheid enz. maken daar deel van uit. Is het nu zo --ik verwijs naar de vraag van de heer Van Gent-- dat als er iets niet in staat, het in feite al weg is? Neen, voorzitter, dat is niet het geval. Wat dat betreft verwijs ik naar de beleidsnota, waarin komt te staan wat wij wel willen ondersteunen. Als er op dat moment zaken niet in staan, dan moet deze vraag bevestigend worden beantwoord. Als hierover uitspraken zouden worden gedaan in de onderhavige kadernota, zou dat neerkomen op: voor de muziek uitlopen.

Daarmee geef ik tevens een meer algemeen antwoord op vragen en suggesties die naar voren zijn gebracht. Daar waar in die vragen, amendementen en suggesties in feite de beleidsnota aan de orde komt, is mijn antwoord: dat komt later. Zeker wanneer er om keuzes wordt gevraagd en er alvast wordt gepleit voor bepaalde organisaties of activiteiten, is men eigenlijk al bezig met de uitvoering. Ik ga nu dan ook niet in op pleidooien, al dan niet verwoord in amendementen, bijvoorbeeld om Het Zeeuws Orkest en de bibliotheek te ontzien. Al die zaken komen aan de orde als wij met de beleidsnota bezig zijn.

Voorzitter. De fractie van de SP wijst erop dat in het voorliggende stuk niets wordt gezegd over het geld. Ik heb in dat verband al verwezen naar de programmabegroting. Deze fractie is het ermee eens dat cultuur een kerntaak is, maar maakt zich zorgen over de optie dat de schreeuwers gelijk krijgen. Welnu, dat lijkt mij geen goede afweging. Ik zou ze niet graag als "schreeuwers" willen bestempelen, maar als degenen die er belang bij hebben om straks te delen in de provinciale middelen. Zij zullen zich tot de Staten wenden; blijkbaar hebben de Staten al allerlei brieven gekregen, of telefoontjes. Ik weet het niet; ik ken ze niet, maar ik zou dat geen "schreeuwers" willen noemen. Ongetwijfeld zijn het mensen en instellingen die de zaken waarvoor ze staan heel belangrijk vinden en daarom mee willen

blijven doen. Die signalen komen naar de Staten toe en het is aan de Staten om dergelijke verzoeken en pleidooien --op welke toon ze worden geformuleerd, zien wij wel-- af te wegen op het moment dat in het kader van de beleidsnota keuzes moeten worden gemaakt. Zo gaat het.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. De gedeputeerde noemt enkele grote instellingen, en de rest niet. Ziet hij niet het gevaar dat bij de statenleden blijft hangen dat zij bepaalde grotere instellingen hebben gehoord --die zijn dus kennelijk belangrijk-- en dat de kleintjes ondergesneeuwd raken?

De heer **De Reu** (GS). In het collegeprogramma en in de voorliggende nota wordt het een en ander gesteld over keuzes die op voorhand kunnen worden gemaakt, niet alleen op grond van culturele aspecten maar ook in verband met Zeeland-promotie, economisch belang, vestigingsfactoren, leefbaarheid enz. Tegen die achtergrond willen wij in elk geval een aantal grote festivals steunen. Dat zullen wij in financiële zin blijven doen op de manier zoals het tot nu toe is gebeurd. Als die evenementen steeds groter worden --dat weten wij nu niet; in elk geval niet van ons geld-- is dat een kwestie van beleid voor die festivals zelf.

Overigens, natuurlijk is het niet zo dat die vier festivals onze hele cultuurbegroting uitmaken. Integendeel, het gaat daarbij om een betrekkelijk klein onderdeel van het totale cultuurbudget. Als men het over deze festivals heeft, noemen wij dat niet de "grote schreeuwers" of de grote prestigeprojecten. Wij vinden het belangrijke festivals die breed toegankelijk zijn voor heel Zeeland, voor toeristen en andere bezoekers die wij graag hier naar toe willen halen. Vervolgens blijft er nog heel wat geld over voor cultuureducatie, cultureel erfgoed en kleine instellingen. Die zorg wil ik dus wegnemen.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Wij zijn niet per se tegen die grote festivals, maar wij constateren dat de groten worden genoemd en de kleinen niet. Mensen zullen gaan lobbyen en de statenleden hebben gehoord wat kennelijk belangrijk wordt gevonden. Als gevolg daarvan bestaat het gevaar dat de kleintjes, die een dergelijke gang van zaken niet gewend zijn, niet worden gehoord.

De heer **De Reu** (GS). Dat zou betekenen dat wij alleen maar zouden reageren, maar ik durf u wat dat betreft wel een toezegging te doen. Die kleintjes behoeven niet per se brieven te schrijven of te lobbyen. Wij zullen de Staten een voorstel voorleggen dat naar ons idee, mede gelet op datgene wat wij van het veld weten en kennen, evenwichtig is. Ook bij ons komen er al pleidooien en verzoeken binnen. Wij zullen zelf een afweging

maken en het resultaat daarvan aan de Staten voorleggen. Het is niet zo dat eerst iedereen op de tribune, in de commissie of per brief een pleidooi moet houden. Dat zou een wel heel rare gang van zaken zijn. Zo gaan wij het niet doen. Ik hoop dat ik deze zorg kan wegnemen. Voorts heb ik al gesproken over het lokale beleid, dat voor de gemeenten is. Daar zit voor een groot gedeelte amateurkunst bij. Daarbovenop hebben wij de regio-arrangementen die wij samen met de gemeenten invullen. Wij financieren dit jaarlijks met zo'n vierenhalf ton. Kleine organisaties, die vooral in de gemeenten bekend zijn, nemen wij in dat traject mee, voor zover zij al niet in het gemeentelijke beleid zijn opgenomen.

De metafoor van de heer Beekman --ik doel op de tuin, het zaaien, het snoeien enz.-- vind ik boeiend. Ik vraag mij af of hij hiermee bedoelt dat middelen voor cultuur uit het landbouwbudget moeten komen... Ik vraag collega Van Beveren om even goed op te letten.

De heer **Beekman** (CU). Dat mag u onderling uitmaken.

De heer **De Reu** (GS). Ik zie dat de heer Van Beveren schrikt. Dat zou ik ook doen als ik hem was...

Voorzitter. Als je nieuwe dingen wilt gaan doen, kan snoeien een goede zaak zijn. Daardoor kunnen immers weer nieuwe loten ontstaan. Ik heb niet zulke "groene vingers" maar wel wil ik de suggestie wegnemen dat vernieuwing altijd uit kleinere organisaties voortkomt. Er gebeuren ook in het geheel van bestaande organisaties en activiteiten heel veel nieuwe dingen. Voor de festivals geldt --het is er een kenmerk van en het is ook een criterium-- dat ze innovatief moeten zijn. Ik wil de suggestie wegnemen dat dat alleen maar bij nieuwe clubs of instellingen zou gebeuren.

De heer **Beekman** (CU). Daar heeft u gelijk in, maar mijn fractie vindt wel dat men zich steeds de vraag moet stellen: waar hebben wij het nou oorspronkelijk voor bedoeld? Raken wij niet te ver verwijderd van de oorspronkelijke doelstelling? Als je naar het Nazomerfestival kijkt, moet de conclusie zijn dat de binding tussen amateurtoneel en professioneel toneel nu ver te zoeken is.

De heer **De Reu** (GS). Je ziet dat er voortschrijdende inzichten en ontwikkelingen zijn en dat doelstellingen, ooit geformuleerd, soms worden bijgesteld. Gisteren hebben wij overleg gehad met Theaterproductiehuis Zeelandia. Ik maak onderscheid tussen deze instelling en het Nazomerfestival, want er gebeurt natuurlijk meer dan alleen het Nazomerfestival. De plannen die men aan ons heeft voorgelegd, zijn zeer ambitieus en zeer goed voor Zeeland. Je ziet inderdaad dat

het onderdeel amateurtoneel hiervan geen deel meer uitmaakt, of nauwelijks, maar dat doen we op een andere manier. Wij komen hierop terug in het uitvoeringsprogramma, de beleidsnota.

Voorzitter. De heer Beekman sloot zijn betoog af met een pleidooi voor het Zeeuws Knoopje, goed Zeeuws, goed rond. Ik dacht: had ik mijn boerenkiel maar aangedaan... Natuurlijk onderschrijven wij dit pleidooi maar het moet niet zo zijn dat de verplichting wordt opgelegd dat er bij elke activiteit en elke aanvraag sprake is van het stempel DNA. Kenmerkend voor het DNA-concept is dat men daarvan gebruik kan maken, maar het wordt niet opgelegd. Dat zou ik ook voor de cultuursector niet willen doen.

Voorzitter. Met genoegen hebben wij de uitgangspuntennotitie van de fractie van D66 gelezen. Mijn eerste indruk was: de D66-fractie heeft haar eigen kadernota geschreven; dat is mooi. Er werden al verbanden gelegd met de formatiereductie van het provinciehuis. Kadernota's zouden voortaan op een andere manier worden geschreven, maar dat hebben wij maar even van ons afgehouden. Voorzitter. De heer Babijn heeft in dit verband gesproken over een beknopte samenvatting van onze eigen kadernota, maar wij hebben een stuk van zeven pagina's geschreven en ook het stuk van D66 telt zeven pagina's. Er is dus geen sprake van een korte samenvatting, maar ik vind wel dat aan het stuk van de D66-fractie --als een soort onderbouwing van de amendementen-- zeer waardevolle suggesties en een goede visie ten grondslag liggen. Ik voeg hieraan toe dat dit geheel inderdaad niet zo heel veel verschilt van de visie van het college.

De door de fractie van D66 ingediende amendementen zijn op een na allemaal uitvoeringssuggesties en -aanbevelingen. Ik neem ze graag mee voor het opstellen van de beleidsnota. Wij zullen nagaan of ze daarin een plek kunnen krijgen. Ik denk dat dat wel zal lukken. Voor sommige amendementen geldt dat er naar aanleiding van mijn reacties in de commissie is gezegd: laten wij dit maar alvast in de kadernota zetten. Ik ben wat dat betreft wat terughoudender, zeker wanneer er van de Staten een oekaze uitgaat naar de Zeeuwse musea, die op deze manier te horen zouden krijgen dat de Staten hebben besloten dat er sprake dient te zijn van een enkele organisatie. Dat doe ik toch liever in goed overleg met die instellingen zelf.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. Ik neem het aanbod van de gedeputeerde graag aan om de negen bedoelde amendementen over te nemen in de uitvoeringsnota. Over het tiende amendement kunnen wij het nog hebben.

De heer **De Reu** (GS). Dat tiende amendement handelt over de periode tot en met 2018. Die

wijziging lijkt ons niet verstandig. Ook al zegt u dat er tussentijds kan worden geëvalueerd, dit lijkt er toch sterk op dat er over de beleidsperiode heen wordt geregeerd. Het volgende college zou op deze wijze worden geconfronteerd met een lijn, gekozen door de vorige Staten. Daar zou men in feite geen kant mee op kunnen. Wij richten ons nu op een soort overbruggingsperiode van een tot anderhalf jaar. Ik kan er wel mee leven dat mijn voorganger met de vorige Staten een bepaald beleid heeft uitgezet. Op grond daarvan ligt er nu een nieuwe kadernota, maar als het weer een jaar later zou worden, zou ik dat een belemmering voor het volgende college vinden. Dit raad ik ten sterkste af, al was het maar om gezonde politieke en procedurele redenen. Over dat ene amendement zeg ik dus: niet doen.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. De gedeputeerde zegt nu in feite dat hij de amendementen overneemt, maar daarbij gaat hij er kennelijk van uit dat de Staten ze zullen steunen. Ik moet toch zeggen dat de SP-fractie over de inhoud van deze amendementen een wezenlijk andere mening heeft.

De heer **De Reu** (GS). Ik bedoel niet dat wij deze amendementen "overnemen". Ze worden meegenomen bij de voorbereiding van de beleidsnota. Ik constateer dat de formulering van sommige amendementen min of meer overeenkomt met datgene wat ik in de commissie heb gesuggereerd of als antwoord heb gegeven. Daarom zou het mij niet verbazen wanneer de strekking ervan zou worden overgenomen. Nogmaals, ik zeg nu niet: we nemen ze letterlijk over.

De **voorzitter**. Wat de administratie betreft vraag ik mij af of ik nu de fractie van D66 heb horen zeggen dat zij haar amendementen aanhoudt totdat de beleidsnota er ligt.

De heer **Hijgenaar** (D66). Heeft u nu de politiek in gedachten of de agenda?

De **voorzitter**. Het gaat om tien wijzigingsvoorstellen...

De heer **Hijgenaar** (D66). Ik geef de gedeputeerde graag de gelegenheid om in de uitvoeringsnota te laten zien wat hij van deze amendementen meeneemt. Wij kunnen er bij de behandeling van de uitvoeringsnota verder over spreken.

De **voorzitter**. Dan behoeven wij er vandaag niet over te stemmen.

De heer **Hijgenaar** (D66). Daar kan ik in dit geval mee instemmen, met uitzondering van het door de gedeputeerde afgewezen amendement.

De **voorzitter**. De amendementen nrs. 3 t/m 11 zijn ingetrokken.

De heer **De Reu** (GS). Voorzitter. Door de fractie van D66 is voorts gesproken over een toetsingscommissie. Wij hebben een Raad voor Cultuur en een uitermate bekwame ambtelijke staf, terwijl door D66 criteria zijn genoemd die ook in de kadernota staan. Wij zijn, denk ik, zeer wel in staat om in dit huis zelf de nodige afwegingen te maken. Zeker omdat het doorgaans niet gratis gebeurt, zou ik willen vermijden om hiervoor nog eens een aparte toetsingscommissie in het leven te roepen.

De fractie van het CDA vraagt aandacht voor de amateurkunsten. Ik verwijs naar datgene wat ik al heb gezegd over de regio-arrangementen. Verder vind ik dat nu de Stichting Ty nog maar even niet moet worden genoemd. Dat komt allemaal nog. Voorts constateer ik dat de CDA-fractie in financiële zin nog een slag om de arm houdt. De door haar genoemde criteria staan mijns inziens al in de kadernota. Voorzover dat niet het geval is, zullen wij ook dit meenemen.

Voorzitter. De heer Babijn heeft het over de nieuwe lente van de Winterconferentie. Ja, dat zou kunnen. In zijn motie geeft de heer Babijn aan hoe dit zou moeten. Het lijkt mij verstandig dat het college de ruimte krijgt om daadwerkelijk in het kader van de Winterconferentie de financiële kaders te bespreken, waarna een voorstel kan worden gedaan. Als er gepleit wordt voor structurele middelen, moet ik erop wijzen dat daarin op dit moment niet is voorzien in de meerjarenraming. Dat wordt dus een forse operatie. Het gaat immers niet om 50.000 of 80.000 euro. De Staten zouden ons op voorhand voor grote problemen stellen als zij zouden uitspreken dat dit per se moet. Ik beloof dat wij hiermee terugkomen, direct na de Winterconferentie. Dan komen wij hierop terug in de commissie, terwijl dit aspect ook wordt betrokken bij de beleidsnota. Mijn verzoek is dan ook: hou dit even aan. Dat komt ons technisch-procedureel gezien beter uit. Overigens, de strekking van de motie is voor een cultuurgedeputeerde natuurlijk bemoedigend, maar ik heb met mijn collega's ook nog andere kwesties te bespreken die nogal wat geld kosten.

Voorzitter. De SGP-fractie geeft aan wat er zoal met provinciaal geld wordt gedaan en verwijst daarbij naar een poster van de Cultuurwerf in Vlissingen. Over de genoemde openstelling op zondag gaan wij niet. Dat is aan de Cultuurwerf en aan de gemeente; dat geldt voor meer zondagsluitingen. Van die poster heb ik met belangstelling kennisgenomen. Eigenlijk dacht ik dat het ging over een tentoonstelling van kunst van

Rubens. Ik dacht dat het een schilderij van Rubens was wat daar getoond werd, maar het blijkt wat anders te zijn... Hoe dan ook, ik denk dat wij nu niet moeten discussieren over wat, in de termen van de heer Beekman, al dan niet tot het onkruid behoort. Het lijkt mij een heilloze weg om ons als Staten met gedetailleerde cultuuruitingen te bemoeien. Wat dat betreft moeten wij de culturele sector vrijheid laten.

De heer **Van Burg** (SGP). Voorzitter. De gedeputeerde gaat er niet op in en dat is zijn keuze. De essentie van onze bijdrage is dat, wanneer organisaties er alle moeite in steken om dergelijke zaken op touw te zetten, ze wat ons betreft beter andere dingen kunnen doen, waar meer Zeeuwen wat aan hebben en waarbij mensen niet als lustobject worden neergezet. Bovendien is er het financiële argument, nog afgezien van de principiële bezwaren die wij hiertegen hebben. Als je weinig geld beschikbaar hebt, steek het dan vooral in goeie dingen. Dat is de essentie van onze bijdrage.

De heer **De Reu** (GS). Dat heb ik wel begrepen, en ik neem dit ook serieus. Het signaal dat u wat dit betreft geeft, wil ik ook graag bij de Cultuurraad te berde brengen. Ik ben uitgenodigd voor de opening en ik ga er ook heen. Ik blijf bij mijn standpunt dat het aan de instellingen zelf is. Het lijkt mij onjuist om aan de al te stellen criteria nog een moreel criterium toe te voegen. Dat zou, denk ik, toch bijzonder lastig worden. Nogmaals, ik neem uw signaal serieus en ik zal het ook in die zin overbrengen.

Voorzitter. De fractie van GroenLinks heeft het over Damocles, voor wie de tijd dat hij in weelde wilde leven voorbij was. In die zin had Damocles een Zeeuw kunnen zijn. Ook wij zullen keuzes moeten maken.

Ook de heer Harpe noemt enkele specifieke cultuuruitingen, waaronder de Scratch Messiah en de Korendagen, die overigens gewoon bij de regio-arrangementen betrokken zijn. Als de gemeenten dergelijke zaken willen opnemen, moeten ze dat vooral doen. Ook hiervan zou ik willen zeggen: laten wij er niet op vooruit lopen, want dat doen wij samen met de gemeenten.

Gevraagd is wat wij doen in het kader van de samenwerking met Vlaanderen. Voorzitter. Om de relaties met de Vlamingen hier en daar weer wat te verbeteren --hier en daar zit er een deuk in-- zijn wij het vorige jaar begonnen om in het kader van het Nazomerfestival gezamenlijke cultuuruitingen te organiseren. Daar betalen ze aan mee. Er was zelfs een Vlaamse minister aanwezig bij de opening. Wij denken dat het op grond van goed nabuurschap sowieso een goede zaak is om mensen uit te nodigen. Bij het Nazomerfestival zijn veel Vlaamse regisseurs, acteurs enz. betrokken.

Voorts is door de heer Harpe gesproken over de programmering van klassieke muziek. Voorzitter, ik krijg nogal wat uitnodigingen op mijn bureau voor concerten, waarbij blijkt dat er soms vier, vijf in een weekend plaatsvinden, soms op een paar vierkante kilometer. Gisteren heb ik in het overleg met de portefeuillehouders gezegd dat wij ons goed moeten realiseren dat wij qua schaal en inwoneraantal --ik doel op de mensen die de kaartjes betalen-- met een kleiner gebied te maken hebben dan bijvoorbeeld Rotterdam, Amsterdam en Gent. Afgelopen vrijdag was er een kwalitatief hoogwaardig concert in de Sint Jacobskerk in Vlissingen. Daar gebeurde iets heel bijzonders op het terrein van de barokmuziek met een beroemde zangeres, en daar zitten dan zo'n tachtig mensen... Dat moeten wij onszelf niet aan willen doen. Als het risico zit bij de agent van de uitvoerenden, dan is het OK. Dan kan men zijn gang gaan. Echter, als er sprake is van een gesubsidieerde setting terwijl het niet gaat om iets totaal nieuws, dan moeten wij even nadenken en ons afvragen of wij een en ander wel in deze mate moeten blijven doen. Ik heb bij de gemeenten voor dit standpunt veel instemming ontmoet.

Voorzitter. Ik ga voorlopig even niet het visvrouwkje zoenen en ik neem kennis van de inbreng van de PVV-fractie. Inderdaad gaat het om bemoedigende plannen. Blij ben ik met het standpunt van deze fractie inzake de Europese middelen, dat erop neerkomt dat wij, daar waar de mogelijkheid zich voordoet, onze belastingcenten terug kunnen halen om ze voor bijvoorbeeld cultuur in te zetten. Ik geef de PVV-fractie mee dat zij ook even in Den Haag deze boodschap onderstreept, met name in verband met de structuurfondsen die voor de economie van belang zijn. Dat is een zaak waarover wij ons zorgen maken. De vraag rijst of straks de middelen uit deze fondsen nog wel naar Nederland komen. Wij hebben ze in Zeeland hard nodig.

De heer **Van Burg** (SGP). Voorzitter. Ik meen dat de gedeputeerde nog niet is ingegaan op de kwestie van het cultureel erfgoed. Is ook dat onderwerp een kwestie die nader aan de orde komt bij de uitwerking? Ik herinner eraan dat cultuurhistorische bedrijven typisch iets voor particulier zijn, en niet voor instellingen. Mijns inziens hoort dit aspect thuis in de kadernota.

De heer **De Reu** (GS). Datgene wat in de Kadernota als belangrijke prioriteit is vermeld over cultureel erfgoed, hebben wij niet nader gedetailleerd. Dat maakt inderdaad deel uit van de beleidsnota. Het gaat om een breed terrein. Als men nu bijvoorbeeld historische boerderijen eruit zou willen lichten, zou mijn reactie zijn: dat is typisch iets voor de uitvoering. Meer kan ik er nu niet van maken.

De heer **De Kort** (PvdA). Voorzitter. Wij zijn het eens met datgene wat de heer Van Gent heeft gezegd over alle details die de fractie van D66 door middel van amendementen wil aanbrengen. Wij vinden dit overbodig. Het hoort meer thuis bij de beleidsnota. Verder wachten wij de financiële kaders af.

De heer **Van Gent** (VVD). Voorzitter. Gesproken is over de wenselijkheid om te komen tot een enkele organisatie voor musea en bibliotheken. De gedeputeerde heeft in dit verband het woord "oekaze" gebruikt. Dat woord komt uit het Russisch en betekent "bevel". Welnu, liberalen houden niet zo van bevelen. Wij zijn bovendien niet snel geneigd om Rusland als voorbeeld te stellen. Ik denk ook niet dat dit het idee was achter het amendement van D66, waarin gewoon wordt gesproken over de wenselijkheid. Ook waar het gaat om beeldende kunst en concertpodia zijn de gemeenten erbij betrokken. In goed overleg moet worden nagegaan of dit mogelijk is. Wij zouden graag zien dat dit ook voor musea en bibliotheken geldt.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. Wij hebben geen opmerkingen gehoord die onze mening over deze kadernota zouden kunnen veranderen.

In haar motie vraagt de fractie van GroenLinks om een quick scan, uit te voeren door de rekenkamer. Tegen die achtergrond vraag ik aandacht voor de verhouding tussen rekenkamer en Staten. Ik vind dat wij de rekenkamer niet rechtstreeks opdrachten kunnen geven. Dit is wel een verzoek, maar wij moeten de onafhankelijkheid van de rekenkamer in acht nemen. Dat neemt niet weg dat ook ik graag bepaalde vragen beantwoord zie. Of de rekenkamer hiervoor moet worden ingezet, wordt door ons betwijfeld.

De heer **Hijgenaar** (D66). Voorzitter. Oekazes zijn ook voor D66 geen beleidsinstrument. Wat wij willen, is discussie losmaken over bepaalde onderwerpen. Dat wij wellicht zaken naar voren hebben gebracht die mogelijkwijs in de beleidsnota aan de orde komen, stemt mij alleen maar gelukkig, maar laten wij wel zijn: ook het college heeft een aantal vooringenomen standpunten in zijn kadernota opgenomen. Wij hebben hetzelfde gedaan. Wij zijn blij dat daarover in een later stadium zal worden gediscussieerd. Wij kunnen deze kadernota, zij het nog ongeamendeerd, steunen.

De **voorzitter**. Nu hebben de Russen zoveel woorden van ons overgenomen... Kunnen wij nu niet eens een woord van de Russen overnemen?

De heer **Hijgenaar** (D66). Dan nemen we "glasnost"!

De heer **Babijn** (CDA). Voorzitter. De gedeputeerde heeft goed naar onze opmerkingen geluisterd. Gelet op zijn reactie op onze motie over het structurele budget dat er moet komen, hebben wij er alle begrip voor dat hij een en ander moet uitwerken. Daarom houden wij, na overleg met de fractie van de PvdA, de motie aan.

De **voorzitter**. Motie nr. 12 is ingetrokken.

De heer **Van Burg** (SGP). Voorzitter. Wij zullen het amendement dat ik in mijn binnenzak heb, niet indienen. Ik ga ervan uit dat de gedeputeerde goed kennis heeft genomen van onze bijdrage. Op de zaken die in de beleidsnota aan bod komen, gaan wij nu niet meer in.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Ik heb een warme omhelzing van de gedeputeerde van mijn motie gemist...

De **voorzitter**. Wij zijn hier toch dual?

De heer **Harpe** (GL). Ja, maar hij mag er toch een mening over hebben?

De heer **Van Dijk** (PVV). Voorzitter. Wij zullen deze Kadernota, die ons inziens in voldoende algemene bewoordingen is geformuleerd, steunen.

De heer **De Reu** (GS). Voorzitter. Ik ga de motie van de fractie van GroenLinks niet omhelzen. Integendeel, ik wil de aanvaarding daarvan ten strengste ontraden. Het college raamt voor vier jaar de kosten, verbonden aan de activiteiten die uit het collegeprogramma voortkomen. Ongetwijfeld zal in de loop van het jaar blijken of er ergens iets overschiet, of er tegenvallers optreden enz. Dat is allemaal inherent aan de financiële handel en wandel. Aan het einde van het jaar kan de optelsom van mee- en tegenvallers worden gemaakt, gevolgd door de jaarrekening. In het voorjaar weten wij wat wij eventueel van het voorafgaande jaar hebben overgehouden. GroenLinks stelt nu voor om hierop al in de loop van het jaar in te gaan. Dat lijkt mij echt onwerkbaar omdat je niet weet of er in de rest van het jaar nog tegenvallers optreden. Een dergelijke benadering leidt tot een wankele financiële huishouding. En dan heb ik het nog niet over de wijze waarop wij daar dan nog de rekenkamer tussendoor moeten fietsen.

Voorzitter. Wat het begrip "oekaze" betreft herinner ik eraan dat wij ten aanzien van twee beleidsterreinen hebben gesteld dat er een enkele organisatie voor moet komen: beeldende kunst en bepaalde onderdelen van muziek. Dat standpunt

nemen wij in omdat hierover al een jaar of drie overleg plaatsvindt met bestuurders en toezichthouders van die clubs. Daar zit nog maar weinig schot in en daarom hebben wij gezegd: en nu moet het gebeuren. In de commissie heb ik aangegeven dat een eerste gesprek plaatsvindt, op hun verzoek, met de bestuurders van een van de musea. Inmiddels is een tweede verzoek binnen. Ik vind het in dit stadium nogal vergaand om op dit moment uit te spreken dat er een enkele organisatie voor de musea moet komen.

Amendement nr. 2 van het lid Hijgenaar c.s. over de werkingsperiode van de Kadernota provinciaal cultuurbeleid, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, GroenLinks en de PvZ voor dit amendement hebben gestemd.

Het statenvoorstel wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de SP tegen dit voorstel hebben gestemd.

Motie nr. 13 van de heer Harpe over een quick scan, uit te voeren door de rekenkamer, wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks en D66 voor deze motie hebben gestemd.

**15. Statenvoorstel Actualiseren
wegenverordening Zeeland (E&M-126)**

**16. Statenvoorstel Instellen bestuurscommissie
aanbesteding accountant (SGR-19)**

Deze voorstellen worden achtereenvolgens zonder discussie en zonder stemming aangenomen.

17. Vragensessie

**18. Vragen van het lid Babijn (PvZ) over
Waterdunen**

De **voorzitter**. Aangezien de heer Babijn wegens ziekte afwezig is, zullen deze vragen worden gesteld door de heer Robesin.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Deze vragen worden gesteld naar aanleiding van de beantwoording van door mijn fractie gestelde schriftelijke vragen over Waterdunen en de uitspraak van de Raad van State. Wij concluderen dat het college zich ten opzichte van de Raad van State al bij voorbaat garant heeft gesteld door te stellen dat in onverhoopte gevallen van kostenoverschrijdingen --daar waar bezuinigingen niet mogelijk of wenselijk zijn en geen aanvullende financiering kan worden aangeboord-- de provincie deze voor haar rekening zal nemen. Dit blijkt duidelijk uit de antwoorden die wij op onze vragen hebben gekregen en uit het verslag van de Raad van State. Op grond hiervan stellen wij de volgende vragen.

Kunnen Provinciale Staten nog neen zeggen tegen een mogelijk collegeverzoek om middelen ter beschikking te stellen daar waar het het budgetrecht van de Staten betreft? Als Provinciale Staten feitelijk geen neen meer kunnen zeggen tegen een dergelijk verzoek, kan het college dan bevestigen of ontkennen dat het college in deze kwestie de Staten, als hoogste besluitvormend orgaan, daarmee volledig buitenspel heeft gezet? Als Provinciale Staten een dergelijk verzoek wel kunnen afwijzen, wat zijn daarvan dan de mogelijke consequenties? Kan het college ontkennen dat het door zijn handelwijze --gelet op de omvang van het project Waterdunen en de daarmee samenhangende significante risico's-- niet uitgesloten is dat de provincie mogelijk op termijn ettelijke miljoenen euro's zal moeten bijdragen of dat de geplande uitvoering van het project drastisch versoerd zal moeten worden, met alle gevolgen van dien, en dat dit als een zwaard van Damocles boven ons hoofd hangt? Vindt het college het verantwoord om in tijden waarin er op allerlei terreinen moet worden bezuinigd, een dergelijk risico aan te gaan, te meer daar het hier wel gaat om de besteding van toch al schaarse gemeenschapsgelden? Het college heeft ons in de commissie-REW inzage toegezegd in de risicoparagraaf van het project Waterdunen, na de uitspraak van de Raad van State. Wanneer kunnen wij de uitnodiging daartoe c.q. het stuk tegemoet zien?

De heer **Van Heukelom** (GS). Voorzitter. Kunnen de Staten neen zeggen wanneer extra middelen beschikbaar moeten komen? Uiteraard kunnen de Staten neen zeggen. Een verzoek zou aan de orde kunnen komen bij onverhoopte gevallen van kostenoverschrijdingen, zo wordt gesteld, maar wij hebben al eerder aangegeven dat wij dan andere oplossingen moeten zoeken.

Als de Staten neen zeggen, wat zijn dan de consequenties? Voorzitter. Al eerder hebben wij in verband met de grex, de risicoparagraaf, gezegd dat het dan goedkoper moet. Planonderdelen kunnen later of in het geheel niet worden uitgevoerd. Ook hebben wij aangegeven dat wij zullen kijken in de richting van de Europese Commissie, waar middelen hiervoor vrij zouden kunnen komen, als aanvullende bijdrage.

Voorzitter, waar de heer Robesin spreekt over het zwaard van Damocles, wijs ik erop dat het hierbij gaat om een groot miljoenenproject, waarbij ook de kustversterking is betrokken. Bij een dergelijk omvangrijk project doet zich altijd een risico van miljoenen voor. Op 16 januari hebben wij in ons schriftelijke antwoord gesteld dat wij niet alle risico's exact kunnen uitrekenen omdat er ook nog onderhandelingen aan de orde zijn. Niettemin hebben wij aan de hand van de grex laten zien wat op dit moment de financiële stand van zaken is met betrekking tot het exploitatieplan. Bij die stand van zaken is er nog sprake van een klein overschot. Ook hebben wij aangegeven welke vragen er nog leven en om welke onderhandelingen het nog gaat. Als later blijkt dat er gevolgen zijn voor het budget, komen wij bij de Staten terug die vervolgens ja of neen kunnen zeggen.

Voorts is gevraagd of wij het verantwoord vinden om in deze tijd van bezuinigingen een dergelijk risico aan te gaan. Voorzitter. Ik denk dat juist in deze periode van recessie het doorgaan van het project Waterdunen, in combinatie met kustversterking --het betreft een rijksinvestering van honderden miljoenen-- kan leiden tot versterking van de economie en verruiming van de werkgelegenheid. Tegen die achtergrond kan het college zeggen dat het zich achter deze investering schaaft.

In antwoord op de laatste vraag kan ik melden dat wij eind 2011 de grex-2011 vertrouwelijk ter inzage hebben gelegd. Daarin is de risicoparagraaf opgenomen en deze is nog steeds geldig. De uitspraak van de Raad van State betreft de agrarische bestemming van twee percelen, waarvan het ene perceel al is geregeld en het andere kan worden geregeld. Het college ziet niet dat hieraan grote financiële risico's zouden kunnen zijn verbonden. Ook het exploitatieplan geldt nog steeds. Zodra zich wijzigingen voordoen, dient het college bij de Staten terug te komen.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Ik ben de gedeputeerde erkentelijk voor zijn reactie. Ik constateer dat hij heeft aangegeven dat het nodig zou kunnen zijn om de uitvoering van het project te versoberen.

De heer **Van Heukelom** (GS). Ik heb gesproken over het later of in het geheel niet uitvoeren van sommige planonderdelen.

De heer **Robesin** (PvZ). De mogelijkheid is dus aanwezig dat het project in een kleinere vorm tot stand komt dan nu wordt voorzien. Met die mogelijkheid houdt het college rekening.

De heer **Van Heukelom** (GS). Neen, ik heb een exploitatieplan overgelegd en daarop is geen commentaar gekomen van de Raad van State. In dat plan zit ook de risicoparagraaf. Ook ten aanzien van het inpassingsplan zijn er geen aanmerkingen verwoord, afgezien van de agrarische bestemming van de al genoemde twee percelen. Het is allemaal gegrond op afspraken die vastliggen. Ik ga er dus vanuit dat het plan Waterdunen doorgang kan vinden. Daarnaast heb ik gezegd dat er nog onderhandelingen zijn. Als die daartoe aanleiding geven, kom ik bij de Staten terug. Dan pas wil ik praten over de mogelijkheid dat onderdelen later of versoberd of helemaal niet worden uitgevoerd. Om nu al te zeggen dat er rekening wordt gehouden met een kleiner Waterdunen.... Neen, ik houd rekening met de uitvoering van het inpassingsplan zoals het er nu ligt.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Als deze gedachtenlijn even wordt doorgetrokken, zou het best eens zo kunnen zijn dat dit consequenties heeft voor het natuурpakket-Westerschelde.

De heer **Van Heukelom** (GS). Dat kan ik niet overzien. Ik weet niet waar de risico's dan liggen. Ze zijn in kaart gebracht waar ze nu nog liggen. Nogmaals, ik ga ervan uit dat wij het redden. Als ik exact weet waar eventueel de problemen liggen, kan ik wat meer zeggen en kom ik ook bij de Staten terug. Gelet op de behandeling door de Raad van State, de grex, het exploitatieplan en de gemaakte afspraken ga ik ervan uit dat wij door kunnen gaan met het huidige plan Waterdunen.

Voorzitter: de heer Roeland

19. Vragen van het lid Robesin over de media-aandacht voor declaraties

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Onze commissaris van de Koningin, mevrouw Peijs, geniet door heel Nederland een zeer ruime bekendheid. Dat is in menig opzicht heel plezierig en goed voor Zeeland, maar in het openbaar bestuur kan een BN'er snel aan glans inboeten als er iets voorvalt dat, waar of niet waar, buitensporig veel media-aandacht krijgt en dat dientengevolge op veel commotie en een stroom van negatieve reacties kan rekenen. Dat is slecht voor het imago van de provincie, slecht voor het imago van het

openbaar bestuur en de politiek maar niet op de laatste plaats bitter voor de persoon in kwestie. Wat een zogenaamd gedeclareerde vaas bloemen, wat fruit op een schaal en wat een paar broodjes al niet kunnen aanrichten...

Ik meen, voorzitter, namens alle fracties te mogen spreken als ik mevrouw Peijs verzoek om in de openheid van deze vergadering zelf eens uit te leggen hoe dit in elkaar steekt, zulks ondanks het feit dat RTL intussen excuses heeft aangeboden. Bij het laatste plaats ik vraagtekens, want intussen is het leed al geschied. De meeste media redeneren dan: we hebben het toch maar gehad.

Als mevrouw Peijs vertelt hoe dit in elkaar zit en mensen daarvan kennismaken, hoop ik dat deze kwestie voor goed de wereld uit is, en dat wij er een bepaalde lering uit zullen trekken.

Mevrouw **Peijs** (CdK). Voorzitter. In wat heet de "carnavalsvakantie" word ik door mijn zoon opgebeld. Hij zegt: "Mam, wat ben je allemaal aan het doen?". Ik antwoord hem: "Ik pas op mijn kleinzoon; wat is er aan de hand?" Hij zegt mij: "RTL-nieuws heeft het over een geweldige declaratie van jou voor fruit". Ik antwoord: "Ik weet van niks; waar gaat dit over?"

Navraag leert het volgende. Het vorige jaar zijn door RTL bij de provincie door middel van een WOB-verzoek gegevens over de bedrijfskosten opgevraagd. Wij zijn een openhartige en transparante organisatie en tot en met het "bonnetjesniveau" is alles opgestuurd. Daar is RTL mee aan de slag gegaan. Naast de auto van de burgemeester van Maastricht van 89.000 euro stonden de 700 euro van mevrouw Peijs. Ik heb het in Maastricht nagevraagd: geen mens heeft een woord gesproken over die auto, maar iedereen had het over het fruit.

Hoe zat het nu met dat fruit? Ik heb nooit fruit gedeclareerd. Daarmee komen wij bij het eerste misverstand: het gaat niet over declaraties. Wat is nu het verschil tussen declaraties en bedrijfskosten? In de gang bij deze zaal staan koekjes klaar. Die koekjes worden niet op de personen die hier aanwezig zijn, geboekt. Het gaat om bedrijfskosten van Provinciale Staten. De aanwezigen gaan die koekjes niet declareren; niemand hoeft voor elk koekje een bonnetje in te leveren. Als er sprake is van een lange vergadering en er broodjes worden geserveerd, wordt er niet gekeken wie welk broodje opeet. Het zijn bedrijfskosten. Welnu, op mijn kamer wordt elke week een bloemetje neergezet. Omdat we een heel goede bloemist hebben, is dat bloemetje na een week nog heel goed. Vervolgens gaat het naar de ontvangstruimte waar de gasten van GS af en toe even moeten wachten. De provincie heeft een contract met de bloemist en dus declareer ik geen bloemen. De bloemen bij de receptie staan ook niet op de naam van de mevrouw van de receptie

geboekt. Als ik bij collega's kom, blijkt dat ook zij bloemen hebben. Het zijn algemene bestuurskosten.

Elke week worden er drie appels, drie sinaasappels en twee bananen op mijn kamer neergezet. Komen er gasten, dan krijgen ze een kopje soep, een broodje en --als ze dat willen-- een stukje fruit. Ook hier is het verschil tussen declaratie en bedrijfskosten aan de orde. Het is dus niet zo --ik zeg het tegen alle Zeeuwen-- dat ik thuis fruit heb, het bonnetje daarvan naar het provinciehuis meeneem om het daar te declareren. Ik ben zo door deze actie getroffen omdat ik het zo erg vond dat Zeeuwen zouden denken dat ik dat zou doen. Ik heb mensen van ons ambtelijke apparaat gevraagd wat het verschil is tussen enerzijds het kopieerpapier en de nietjes die op mijn kantoor worden gebruikt, en anderzijds die sinaasappel. Wat is nou het verschil? Het zijn allemaal zaken die het functioneren van de CdK mogelijk maken, en daarom zijn het bedrijfskosten. Er is geen sprake van dat men voor fruit een bonnetje zou vinden met mijn handtekening erop.

Al met al is er sprake van een ervaring die ik niemand toewens. Het werd op een bepaald moment echt te gek. Mijn chauffeur wordt erover aangesproken bij de friettent. Mijn kleinkinderen worden er op school mee lastig gevallen. Ik heb RTL dan ook een brief geschreven om ze te zeggen dat ik er last van heb en dat men een en ander recht moet zetten. Het is een canard; het gaat nergens over. Inmiddels zijn mensen van RTL met mensen van de provincie door alle bonnen heengegaan. Daar komt nog bij dat wij enkele bonnen dubbel hebben ingestuurd. Al met al blijkt dat het voor mevrouw Peijs, het kantoor van mevrouw Peijs, uitkomt op 58,88 euro. En dat zijn dan die sinaasappels die daar worden neergezet.

Ik herhaal dat er verschil zit tussen declaraties en bedrijfsvoeringskosten. Er zijn geen bonnetjes met de handtekening van mevrouw Peijs erop. Ook wat betreft GS moeten de zaken uit elkaar worden gehouden. Een declaratie is een declaratie. Als er sprake is van fruit voor GS, moet worden bedacht dat er vaak gasten voor het college komen. Wij gebruiken de lunch niet alleen om te eten, maar ook en vooral om met bijvoorbeeld gemeentebesturen of mensen uit Den Haag --daar worden we beter van-- te overleggen. Als wij bijvoorbeeld in het kader van het RVOB, dat over het grondbeleid van de provincie gaat, proberen om iets te bereiken in de Kanaalzone, zijn die mensen met z'n vijven bij de lunch aanwezig.

Ik denk dat dit meer in het algemeen kan worden gezien als smeerolie voor het functioneren van het college en van de CdK. Dat hiermee op deze manier landelijk "goeie sier" wordt gemaakt, misschien om iets anders uit de wind te houden... Ik vind het werkelijk heel erg. Immers, de beschadiging die is opgelopen --ik als persoon en

wij met z'n allen als provinciaal bestuur-- is met geen 700 euro te herstellen, ook al heb ik een brief ontvangen van de hoofdredacteur van RTL.

Ik denk, voorzitter, dat ik hiermee een en ander ook voor de mensen thuis recht heb gezet. In principe neem ik geen kennis meer van de bakken ellende die op internet over ons uitgestort worden. Ik zou zeggen: stuur ook eens een excuusje.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Ik wil mevrouw Peijs hartelijk dank zeggen voor haar betoog dat bijzonder duidelijk is.

De heer **Hijgena** (D66). Voorzitter. Ik hoor dat door RTL excuses zijn aangeboden. Dat is terecht gebeurd want er is sprake geweest van foutieve berichtgeving. Mogelijk is dat niet zozeer te danken aan het fruit, maar eerder aan de komkommertijd die de media op dat moment doormaakten. Zoals wij allemaal weten, is komkommer helemaal geen fruit, maar een groente. Mij gaat het nu om het volgende. Heeft RTL in hetzelfde programma en langs dezelfde wegen waarlangs men een en ander eerder kenbaar heeft gemaakt, de zaak gerectificeerd? Daar zou ik op staan.

Mevrouw **Peijs** (Cdk). Neen, wel op de website.

Voorzitter: mevrouw Peijs

20. Vragen van het lid Meulenberg-op 't Hof over buitendijkse onderhoudswegen.

Mevrouw **Meulenberg-op 't Hof** (CDA). Voorzitter. Mijn fractie heeft de laatste tijd signalen ontvangen waaruit blijkt dat er onduidelijkheid bestaat over het beleid met betrekking tot buitendijkse onderhoudswegen. Voor de aanleg van deze wegen moet bij de provincie een vergunning worden aangevraagd. Recent zijn twee aanvragen ingediend, ten aanzien waarvan door het college van GS een tegenstrijdige afweging blijkt te zijn gemaakt. Voor een onderhoudsweg op een dijkvak nabij Sint Annaland heeft het college geen toestemming gegeven, vanwege mogelijke natuurschade, hoewel daar geen alternatief aanwezig is voor een binnendijkse onderhoudsweg of, eventueel, een binnendijks fietspad. Voor een onderhoudsweg op een dijkvak bij Kattendijke heeft het college daarentegen wel toestemming gegeven, terwijl de gemeente daar juist vanwege de natuurlijkheid bezwaar tegen heeft.

Over beide beslissingen is er lokaal onvrede ontstaan en daarom stellen wij de volgende vragen. Welke afweging ligt aan het besluit ten grondslag om het waterschap bij Sint Annaland niet toe te staan om een onderhoudsweg aan te leggen, en bij Kattendijke wel? Waarom is natuurlijkheid voor de

dijk bij Sint Annaland wel een argument om een brede onderhoudsweg niet toe te staan, en voor de dijk bij Kattendijke niet?

De heer **Heijning** (GS). Voorzitter. Het is vervelend dat er over deze kwesties steeds weer commotie ontstaat, maar ik voeg er maar meteen aan toe dat het nu niet voor het laatst zal zijn dat dit gebeurt. Immers, het gaat om een moeilijke afweging van belangen. Sommigen willen alle dijken langs de Oosterschelde en de Westerschelde open hebben voor fietsers. Dat kan niet. Dat staat wel vast. De Natuurbeschermingswet eist dat wij rekening houden met de belangen van de natuur, in dit geval met die van de vogels in het bijzonder. Zonder dat men kan zeggen waar nu precies wat wel en wat niet kan, is het wel zeker dat bepaalde dijkvakken gesloten zullen moeten blijven of dat daar de recreatie in elk geval niet kan worden uitgebreid.

Voorzitter. Mevrouw Meulenberg spreekt over Kattendijke, maar ik denk dat zij doelt op het Goese Sas. In het geval van het Goese Sas had de gemeente Goes er inderdaad bezwaar tegen dat daar een verharde weg zou komen. Overigens heeft deze gemeente geen zienswijze ingediend. Zij is pas later met dit punt gekomen. Dat maakt het een beetje lastig.

In het geval van Sint Annaland is er nog geen besluit genomen. Er liggen zienswijzen en daarover ga ik de komende week met een aantal belanghebbenden gesprekken voeren. Vervolgens zal blijken wat wij uiteindelijk moeten gaan doen. De reden dat wij voor Sint Annaland hebben gekozen voor een groene dijk, is dat dit dijkvak niet erg intensief wordt gebruikt voor recreatie. Er zijn wel wat wandelaars en er rijdt wel eens iemand op een paard. Wat ons betreft blijft dit mogelijk, maar om daar nu fietsers toe te laten... Dan wordt het drukker op dit dijkvak --dat is wel zeker-- en jaagt men de vogels weg. Dat risico loopt men althans. Er zijn bepaalde dijkvakken waar wij het gewoon niet drukker kunnen hebben vanwege de Natuurbeschermingswet. Juist omdat dit dijkvak grenst aan een natuurgebied, een laag gelegen groengebied dat vrijwel nooit onder water staat, hebben wij gedacht: laten wij dit nu zo laten.

Nogmaals, hierover wordt de komende week nog overlegd. Het zou wellicht nog anders kunnen uitvallen, maar dat zou dan weer tot gevolg hebben dat wij op andere dijkvakken geen uitbreiding van recreatie, voetgangers en fietsers, kunnen toelaten. We kunnen simpelweg niet overal alles openstellen.

In het geval van het Goese Sas stond het waterschap erop --zoals men dat overigens in alle gevallen doet-- dat er sprake zou zijn van een verharde weg. Men acht dit het beste voor de veiligheid. Daar kan men enige vraagtekens bij zetten. Immers, in het verleden heeft het waterschap op andere plaatsen ook wel met groenstroken gewerkt, waar verharding onder zit.

Wij vinden dit eigenlijk in sommige gevallen beter. Vandaar dat wij in het geval van Sint Annaland hebben gezegd: laat dat nu groen. Je moet er in noodsituaties natuurlijk wel met machines opkunnen, maar dan gaat het inderdaad om noodsituaties. Die doen zich maar zelden voor. De kans dat daarvan bij Sint Annaland sprake is, is relatief klein omdat er een groot, min of meer droog gebied voorligt. Daarom hebben wij gezegd: verhard het, en leg een groen laagje over die verharding heen. Daarmee wordt de bestaande situatie hersteld. Wandelaars en paardrijders kunnen er nog op, fietsers niet.

Wordt een verharding aangebracht zoals het waterschap dat wil, dan kan men er met auto's overheen rijden en er ook fietsen. In het geval van Sint Annaland heeft het waterschap niet gevraagd om de dijk toegankelijk te maken voor fietsers. Men wilde er wel een weg aanleggen maar die niet toegankelijk maken voor fietsers. Daarmee komt een ander onderwerp naar voren dat de laatste dagen veel aandacht heeft gekregen, namelijk de hekken op de dijken. Immers, de enige manier om die fietsers ervan af te houden, is het plaatsen van hekken. Dan leg je dus een asfaltweg aan waar je een hek voor zet. De voertuigen van het waterschap moeten er wel doorheen kunnen, maar fietsers niet. Voorzitter, dat vind ik geen fraaie oplossing. Om die reden is er gekozen voor een groene dijk ter plaatse. In het geval van het Soese Gas was het eigenlijk zo dat niemand wilde dat fietsers daar op de dijk kwamen. Daar liggen de mensen graag in de zon.

Voorzitter. Waar het nu in algemene zin op neerkomt, is dat wij de situatie van geval tot geval moeten bekijken. In het ene geval kan de oplossing een andere zijn dan in het andere geval. Men kan hiervoor geen algemene norm stellen. Ik voeg hieraan toe dat afgesproken is dat zal worden nagegaan wat er de komende jaren rondom de Oosterschelde allemaal te doen staat. Kunnen wij daarvoor nu niet een alles omvattend plan maken, zodat wij niet langer per geval deze discussie behoeven te voeren?

De heer **Beekman** (CU). Voorzitter. Kunt u aangeven wat in het raam van de Natuurbeschermingswet de gevolgen zijn wanneer de dijk wel voor fietsers toegankelijk wordt gemaakt?

De heer **Heijning** (GS). De wet geeft aan dat, als het ergens drukker wordt, goed moet worden nagegaan of dat niet hinderlijk is voor de natuur. Dat kun je niet alleen voor elke locatie afzonderlijk bekijken. Het hele Oosterschelde- en het hele Westerscheldegebied hebben een Natura 2000-bestemming. Als je naar zo'n gebied als geheel kijkt, moet je voldoende ruimte voor de vogels houden. Als alle dijken worden opengesteld voor

alle vormen van recreatie, inclusief fietsers --met het risico dat er ook bromfietsen en motoren komen-- dan weet je zeker dat je juridische problemen krijgt met allerlei natuurbeschermingsorganisaties. Wij zijn gehouden om deze wet netjes uit te voeren. We moeten de natuur beschermen, maar wij trachten ook om gebieden zo goed mogelijk toegankelijk te maken voor recreanten. Alles openstellen, gaat gewoon niet. Meer in het algemeen kan niet worden gesteld: 10% voor de natuur en 90% voor de recreatie, of omgekeerd. Het gaat om het totaalplaatje van de hele Ooster- en Westerschelde.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Met andere woorden: zoals het is gebeurd bij Ossensisse, zo gaan wij het niet meer doen.

De heer **Heijning** (GS). U begrijpt wel dat ik in elk geval hoop van niet, maar ik kan hierop geen definitief antwoord geven. Nogmaals, de situatie moet van geval tot geval worden gezien. Het is niet het idee van het college dat het nou zo leuk is om overal hekken neer te zetten, absoluut niet.

De heer **Robesin** (PvZ). Zo bedoel ik het eigenlijk niet. Mijns inziens moet worden voorkomen dat er steeds sprake is van de omgekeerde wereld, zoals in Ossensisse. Je houdt rekening met de belangen van de natuur en met die van de recreatie en de economie. Daar gaat het om, en u gaat het van geval tot geval bekijken. Ik herinner eraan dat met betrekking tot Ossensisse gewoon werd gedictieerd hoe het moest. Ik vrees toch dat natuurorganisaties --als ze dit horen-- zullen nagaan wat zij hier vantevoren aan kunnen doen.

De heer **Van Haperen** (PvdA). Voorzitter. Tijdens de laatste commissievergadering hebben wij van de vogelbescherming een presentatie gekregen in verband met de problematiek van de toegankelijkheid van ontsluitingswegen rondom de Oosterschelde. De mogelijkheid ontbrak om daarop politiek-inhoudelijk te reageren. Die discussie ontspint zich nu. Ik krijg de behoefte om hieraan mee te doen, maar wellicht is het beter om te verzoeken, dit punt voor de commissie te agenderen, zodanig dat wij er echt inhoudelijk over kunnen spreken.

De heer **Heijning** (GS). Dat kan uiteraard, wat mij betreft. Het lijkt mij goed om dan een grote kaart van het Oosterscheldegebied op te hangen, met daarop aangegeven aan welke dijkvakken de komende jaren gewerkt gaat worden. De problemen doen zich steeds voor wanneer een dijk moet worden verzwaard en de situatie ter plaatse wat gaat veranderen. Wij kunnen er met elkaar over spreken aan de hand van zo'n kaart. Dat lijkt mij een uitstekende werkwijze.

De **voorzitter**. Als iedereen daarmee kan instemmen, kan deze discussie nu worden afgesloten.

Mevrouw **Meulenberg-op 't Hof** (CDA). Voorzitter. De gedeputeerde geeft aan dat er nog wordt onderhandeld. Hij weet dat de CDA-fractie de toegankelijkheid heel belangrijk vindt. Wij vragen hem om er rekening mee te houden dat er bij Sint Annaland geen alternatieve mogelijkheid is voor een binnendijks fietspad.

De heer **Heijning** (GS). Ik probeer om met alle belangen rekening te houden, ook met dit soort overwegingen. U heeft gelijk. Bij het Goese Sas kan men binnendijks fietsen, maar bij Sint Annaland kan dat niet. Dat maakt het weer moeilijker. Als je bij Sint Annaland die buitendijkse route zou gebruiken voor fietsers, moeten er ook aansluitingen komen. Daaraan zijn dan weer meer kosten verbonden. Ik wijs er voorts nog eens op dat in het algemeen de recreatiebelangen niet altijd precies hetzelfde zijn. In het geval van het Goese Sas wil men liever geen fietsers boven op de dijk, maar in andere gevallen is dat weer wel aantrekkelijk.

De heer **Van Dijen** (SP). Voorzitter. Er wordt gesproken over discussie in de commissie en over het maken van een alles omvattend plan voor het hele Oosterscheldegebied. Het komt mij voor dat, als het college daarmee aan de slag gaat en iets produceert, dat het aangewezen moment is om die onderhoudswegen te bespreken. Ik heb overigens wel begrip voor het maatwerk dat de gedeputeerde wil leveren, mede aan de hand van de gesprekken op basis van de zienswijzen. Ik heb begrepen dat de Natuurvereniging Tholen nog een eigen onderzoek gaat doen naar de situatie voor de vogels op het dijkvak bij Sint Annaland. Ik houd mevrouw Meulenberg voor dat er daar wel voor een gedeelte sprake is van een binnendijkse weg.

Voorzitter. Mijn fractie wacht de resultaten van het onderzoek van GS af. Wij trekken de door ons aangekondigde motie over de buitendijkse onderhoudsweg bij Sint Annaland in en zullen haar eventueel later indienen.

De **voorzitter**. Dat vind ik heel constructief...

De heer **Van Dijen** (SP). Zoals u van ons gewend bent...

De **voorzitter**. Ook wij zijn constructief en hebben daarom goedgevonden dat de heer Van Tilborg zijn vragen, die hij niet op tijd had ingediend, alsnog stelt.

21. Vragen van het lid Van Tilborg over

De heer **Van Tilborg** (SP). Voorzitter. Gisteren stond in de PZC een artikel over het feit dat het Kanaal door Walcheren twee maanden voor de scheepvaart dichtgaat. Naar aanleiding daarvan heb ik gebeld met de heer Henk Strijdonk van Sorteerbedrijf Vlissingen. Hij beaamde dat dit er aan zit te komen. Medegedeeld is dat dit gaat gebeuren. Echter, ik heb begrepen --ook van Schuttevaer-- dat er totaal geen overleg is geweest over hoe en wat. Er wordt gewoon pontificaal gezegd: we sluiten het kanaal twee maanden af. Er is dus geen scheepvaart mogelijk voor de bedrijven die dit betreft. Mijn vraag is of er nog overleg komt en, zo ja, wanneer?

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. De onderhoudsmaatregel waarop de heer Van Tilborg doelt, is voorzien voor 2013. Als deze maatregel wordt getroffen, kunnen de bruggen niet draaien. Op 6 maart hebben wij een vooraankondiging naar alle betrokkenen verzonden. Meegedeeld is dat deze stremming er aan komt en dat er groot onderhoud moet worden uitgevoerd. Dit heeft nogal wat negatieve reacties opgeleverd. Kennelijk is de indruk ontstaan dat de pap al is gestort, maar dat is niet zo. Naar aanleiding hiervan zullen wij in contact treden met alle betrokkenen, zodat wij een helder beeld krijgen van alle belangen en de mogelijkheden om de overlast te beperken. Vervolgens wordt de zaak voorgelegd aan het college van GS. Dan pas komt er een besluit.

22. Moties niet behorend bij een agendapunt

23. Motie van het lid Colijn over de OV-concessie

De **voorzitter**. Door het lid Colijn is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 9 maart 2012;

overwegende dat:

- aan het einde van deze collegeperiode de aanbesteding openbaar busvervoer in heel Zeeland 2015-2022 is gepland, waarin de huidige drie busconcessies kunnen worden samengevoegd tot een concessie;

- door een open aanbesteding de concessie wordt verleend aan die aanbieder die zowel financieel als kwalitatief gezien het beste aanbod doet;

- de keuze voor brandstof deel uitmaakt van de concessie, waarbij al vooraf een keuze kan worden gemaakt (bijvoorbeeld biogas, elektrisch), dan wel de eis kan worden opgenomen om zo gunstig mogelijk als mogelijk binnen de emissienorm (de Euro VI-norm), die vanaf 1 januari 2015 geldt voor alle nieuwe zware bedrijfsauto's en bussen, aan te bieden;

gelet op:

- het feit dat de huidige kosten van exploitatie biogasautobussen hoger liggen dan dieselmotoren vanwege o.m. de noodzakelijke investeringen in opwerkunits, vulstations, leidingen en duurdere bussen, en dat voor de jaarlijkse kosten van de huidige concessie 1,2 miljoen structureel op de provinciale begroting staat gereserveerd;

- het feit dat er veel innovaties zijn op het gebied van meer milieuvriendelijke brandstoffen en deze innovaties kansen bieden om het busvervoer zowel vanuit milieutechnisch als budgettair oogpunt te verbeteren;

- het feit dat een vroege afgifte van een duidelijk signaal richting aanbieders een gunstig effect zal hebben op aanbod, kosten en milieu-effecten voor Zeeland;

van mening dat:

- het vroegtijdig aan partijen kenbaar maken van de concessie van belang is om aanbieders voldoende in de gelegenheid te stellen om te anticiperen op ontwikkelingen en zodoende een voor milieu en provinciaal budget zo gunstig mogelijk aanbod te doen;

- de bestaande afspraken over brandstof op geen enkele wijze verplichtingen kunnen scheppen voor de toekomst;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- aan partijen de planning voor bekendmaking voorwaarden van de concessie zo spoedig als mogelijk kenbaar te maken;

- bij het opstellen van de voorwaarden voor een concessie niet een brandstofkeuze voor te schrijven, maar o.a. de eis om een milieutechnisch en budgettair zo gunstig mogelijk aanbod in overeenstemming met de emissienorm (Euro VI-norm) mee te nemen;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 14.

De heer **Colijn** (CU). Voorzitter. Onze fractie heeft eind 2011 een aantal schriftelijke vragen gesteld over de in Midden-Zeeland op biogas rijdende bussen. Deze vragen hebben enige duidelijkheid verschaft over de kosten en het nut daarvan. De

jaarlijkse kosten bedragen 1,2 miljoen, als reservering op de begroting. Voorts blijkt uit de gegeven antwoorden dat de milieuprestaties in de praktijk voor discussie vatbaar zijn. Overigens, wij zijn niet tegen aardgasbussen

De laatste jaren zijn er veel innovaties geweest op het terrein van milieuvriendelijke brandstoffen, terwijl er ook andere alternatieven in de markt zijn gezet. Deze innovaties bieden kansen om het busvervoer zowel milieutechnisch als budgettair te verbeteren. Het is niet voor niets dat onze CdK bij Contacta Wubbo Ockels heeft uitgenodigd om met zijn bus iets moois in Zeeland neer te zetten.

Het is onze overtuiging dat de afgifte van een vroeg en duidelijk signaal in de richting van aanbieders een gunstig effect zal hebben op het aanbod dat zij te zijner tijd zullen doen, zowel uit milieutechnisch als uit kostentechnisch oogpunt. Met de ingediende motie stellen wij voor dat men niet "met de automatische piloot" doorgaat op de al ingeslagen weg en dat geen brandstofkeuze wordt voorgeschreven, maar dat hierbij de emissienorm Euro-VI wordt betrokken.

De heer **Van Heukelom** (GS). Voorzitter. Het vroegtijdig kenbaar maken van voorwaarden met betrekking tot de concessie lijkt mij niet handig omdat wij bezig zijn met de desbetreffende kadernota die er dit jaar moet komen. Daarna komt het OV-beleidsplan aan bod, dat wij in 2013 gaan behandelen. Bij die gelegenheid kan worden bepaald welke keuze er moet worden gemaakt. Het is deze keuze die uiteindelijk in de concessieaanvraag aan de orde komt. Met andere woorden: de heer Colijn wordt op zijn wenken bediend. Het kan allemaal nog worden ingebracht.

Het niet-voorschrijven van de brandstof is op het ogenblik al heel normaal. Het enige dat landelijk nog in concessies wordt voorgeschreven, heeft -- als men dat wil-- te maken met hybride en elektrisch aangedreven bussen. Je ziet wel in Nederland dat men dat als voorwaarde stelt. Dat heeft men ook gedaan bij de concessie voor taxi's in de Oosterschelde-regio. Een aantal taxi's dient elektrisch aangedreven te worden.

De aardgasbussen kosten inderdaad geld, maar nu is men hier wel blij mee, gelet op de benzine- en dieselprijzen. Als er sprake is van de nieuwe concessie, kan de nieuwe concessiehouder de voorzieningen overnemen tegen dagwaarde. Daarbij gaat het om de vulpunten en de bussen zelf. Dat is allemaal geregeld.

De heer **Colijn** (CU). Voorzitter. De gedeputeerde geeft in feite aan: wij gaan die Euro VI-norm gewoon voorschrijven. Er wordt geen brandstofkeuze meer voorgeschreven, en dus blijft die Euro VI-norm over.

De heer **Van Heukelom** (GS). Als het die norm is... Dat denk ik nu ook, maar in technische zin gaat het allemaal heel snel. Ik zou zeggen: wacht even totdat wij keuzes kunnen maken in het raam van kadernota en beleidsplan. De Staten kunnen dan over alle onderdelen beslissen.

De heer **Colijn** (CU). Voorzitter. Met deze toezegging zijn wij tevreden. Wij trekken de motie in.

De **voorzitter**. Motie nr. 14 is ingetrokken.

24. Motie van het lid Van Tilborg over gratis OV voor 65-plussers in Zeeuws-Vlaanderen

De **voorzitter**. Door het lid Van Tilborg is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 9 maart 2012;

overwegende dat:

- de succesvolle proef van gratis openbaar vervoer voor 65-plussers in Zeeuws-Vlaanderen dit jaar wordt gestopt;
- als argument hiervoor wordt gegeven dat de benodigde 75.000 euro niet beschikbaar is;
- nergens de afstand tussen voorzieningen en woonkernen zo groot is als in Zeeuws-Vlaanderen, waardoor de leefbaarheid al onder druk staat;
- om de zelfredzaamheid van 65-plussers te vergroten, deze regeling een zeer aangename is, mede ook om te voorkomen dat deze groep in eenzaamheid verdwijnt;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- zorg te dragen voor een zo goed mogelijk leefbaar klimaat in Zeeuws-Vlaanderen;
- de proef met gratis OV voort te zetten;
- de daarvoor benodigde 75.000 euro per jaar structureel beschikbaar te stellen uit de post Bevolkingsontwikkeling (4020402);
- per aankomende OV-concessie deze vorm van gratis OV indien mogelijk uit te breiden naar alle 65-plussers in Zeeland;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 15.

De heer **Van Tilborg** (SP). Voorzitter. Sinds 1 maart 2010 kunnen 65-plussers in Zeeuws-Vlaanderen gratis gebruikmaken van het OV. Het initiatief hiervoor leidde tot financiële samenwerking

van de drie gemeenten in Zeeuws-Vlaanderen en de provincie. Dit project is een groot succes geworden. Uit het eindrapport van 24 januari 2012, in opdracht van de provincie opgesteld door Movicon, blijkt onder meer dat 74% van de OV-65plussers meer gebruik is gaan maken van het OV; 60% van deze groep komt hierdoor vaker buitenshuis.

Nu dreigt deze succesvolle proef tot een einde te komen. De provincie heeft trots aangekondigd de proef nog tot juni 2012 te willen verlengen, maar daarna de financiële stekker er uit te zullen trekken. Waarom, zo vragen veel mensen en ook de SP zich af. In de voetballerij zeggen ze wel eens: never change a winning team. Het zou toch eeuwig zonde zijn wanneer ouderen niet of nauwelijks nog op eigen gelegenheid, met het OV, naar hun kleinkinderen zouden kunnen gaan, omdat ze van hun karige AOW'tje niet als extra'tje een busritje kunnen maken? Wij zouden ons moeten schamen wanneer deze mogelijkheid de mensen door een politieke kleinigheid zou worden ontnomen. Daarom dragen wij in deze motie het college op om deze proef in elk geval te verlengen tot aan de vernieuwing van de OV-concessie en bij de volgende concessie deze vorm van OV op te nemen en, indien mogelijk, uit te breiden tot alle 65-plussers in Zeeland.

Het bedrag van 75.000 euro is bedoeld als een aanvulling op het bedrag dat de gemeenten bijdragen. Primair blijven de gemeenten dit financieren, met een aanvulling van de provincie, hetzelfde bedrag als dat nodig is.

De heer **Van Heukelom** (GS). Voorzitter. Het gaat hierbij om een van de experimenten uit de vorige collegeperiode. In het kader hiervan is vier jaar lang autonoom geld vrijgemaakt om hiermee te kunnen experimenteren. Toen al werd afgesproken dat deze proef tot maart 2012 zou worden voortgezet. Er is nu sprake van een evaluatie, waaruit blijkt dat veel WMO-pashouders, die de gemeenten geld kosten, met het OV zijn gaan reizen. Gelet op deze winst is het mijns inziens heel goed mogelijk dat de gemeenten dit gewoon kunnen betalen. Tegen die achtergrond heb ik gezegd dat een en ander tot juni wordt verlengd en dat ik op dat moment klip en klaar moet weten hoe deze zaak en de bedragen in elkaar zitten. Als inderdaad blijkt dat men dit met de genoemde winst kan betalen, behoeft de provincie niet bij te dragen.

De heer **Van Tilborg** (SP). Voorzitter. De gedeputeerde geeft, sprekend over het WMO-gebeuren, aan dat er geld wordt "verdiend" in de vorm van besparingen. Het gaat hierbij om ongeveer 10.000 zones en om 65-plussers die in aanmerking komen voor WMO-voorzieningen, en dus niet voor alle 65-plussers.

De heer **Van Heukelom** (GS). Voorzitter. Hierover is in het verleden al veel gediscussieerd en die discussie krijgen wij nu weer. De vraag waar het om gaat, is: wiens taak is dit? Het is een gemeentelijke taak, waarvoor "gemeentelijk geld" wordt ontvangen. Het zijn de gemeenten die keuzes hebben te maken. Wij hebben het mogelijk gemaakt dat mensen met een WMO-pas per OV reizen. Dat brengt geld op. Ik zou tegen de gemeenten willen zeggen: we hebben het geweldig gedaan; het experiment is geslaagd; gaat u verder, maar niet met onze portemonnee.

De heer **Van Tilborg** (SP). Er wordt ons inziens in verband met de WMO geen geld "verdiend". Bovendien wordt er waarschijnlijk binnen drie jaar fors gekort op de WMO. Deze proef kan dus straks niet meer door de gemeenten betaald worden.

De heer **Van Heukelom** (GS). Als u op die toer gaat, wijs ik erop dat er ook 300 miljoen wordt bezuinigd op de jeugdzorg, de jeugd-GGZ enz. Op die manier is het einde zoek. Wij hebben dit als experiment gedaan en dat experiment is goed geslaagd. Er wordt winst gemaakt. Ik voeg hieraan toe dat in juli het definitieve onderzoek volgt. Met andere woorden: met deze motie komt men veel te vroeg.

De heer Van Dijen (SP). De suggestie dat het grootste gedeelte van de ouderen in Zeeuws-Vlaanderen eigenlijk WMO-pashouders zijn die nu overstappen op gratis OV, is onjuist. Wij hebben navraag gedaan bij de Stichting Collectief Vervoer die exitpolls heeft gedaan. Gevraagd is aan ouderen waarom ze met het WMO-vervoer zijn gestopt. Welnu, er zijn allerlei redenen vermeld, maar geen redenen die overeenkomen met deze suggestie. Dit wordt ten onrechte als reden genoemd en daar maak ik bezwaar tegen.

De heer **Van Heukelom** (GS). Voorzitter, kennelijk hebben wij te maken met twee onderzoeken, en dus met twee waarheden. Ik heb hier staan dat men meer gaat winkelen, boodschappen gaat doen, op familiebezoek gaat enz. Daar gebruikt men deze mogelijkheid voor, en dat was ook de bedoeling. Het experiment is dus geslaagd en kan worden afgesloten.

De **voorzitter**. Ik vraag de indiener van de motie of de motie wordt gehandhaafd.

De heer **Van Tilborg** (SP). Wij verlangen dat er over de motie wordt gestemd.

De **voorzitter**. Daar moet u goed over nadenken. Als de Staten de motie nu verwerpen, gaan ze in een later stadium niet zomaar om.

De heer **Van Geesbergen** (VVD). Voorzitter. Als deze motie in stemming komt, zal mijn fractie ertegen stemmen. Het lijkt er nu op dat wij door middel van moties beleid maken of voortzetten, en dat vind ik onzorgvuldig bestuur. Verder heb ik moeite met het wegzetten van 65-plussers als zielige doelgroep, terwijl wij op andere momenten zeggen dat het mondige mensen zijn die langer kunnen werken. Naar allerlei details die wij op dit moment niet kunnen overzien, wil ik helemaal niet luisteren. Er dient sprake te zijn van een goede evaluatie en een verantwoord besluit.

De heer **Aalfs** (D66). Voorzitter. Mijn fractie wil niet meewerken aan het tot stand brengen van een situatie waarin bepaalde gedeelten van onze provincie worden bevoordeeld.

Mevrouw **Meulenberg-op 't Hof** (CDA). Daar sluit mijn fractie zich bij aan. Ik denk hierbij aan Schouwen-Duiveland, waar men hiermee wel is gestopt.

De motie wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de SP en de PvZ voor deze motie hebben gestemd.

25. Motie van het lid Robesin c.s. over wegennetvignet en kilometerheffing in België.

De **voorzitter**. Door de leden Robesin, Babijn (PvZ), Meulenberg-op 't Hof, Harpe, Colijn en Beekman is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 9 maart 2012;

constaterende dat:

- de daadwerkelijke invoering van een wegennetvignet voor personenauto's en een kilometerheffing voor vrachtverkeer in België snel naderbij komt (februari 2013);
- de maatregel, waarover vorig jaar een politiek akkoord werd gesloten tussen de Belgische deelregeringen, bedoeld is voor zowel de Belgische als de buitenlandse weggebruikers;

overwegende dat:

- door zowel Belgen als buitenlanders te laten betalen voor het gebruik van de wegen erop wordt gerekend dat de Europese Commissie niet meer kan zeggen dat er wordt gediscrimineerd tussen binnen- en buitenlanders;
- het op deze manier laten meebetalen aan het wegenonderhoud in België negatieve effecten kan

hebben op de grensmobiliteit van werknemers en het vestigingsklimaat van Zeeuws-Vlaanderen; - het voor Zeeland als grensregio van regionaal economisch belang is dat de grensmobiliteit tussen Nederland en België juist toeneemt en barrières zoveel mogelijk geslecht worden;

roepen het college van Gedeputeerde Staten op om samen met het Rijk en de provincies Noord-Brabant en Limburg te zoeken naar een oplossing voor de negatieve effecten van de invoering van het Belgische wegvignet op de grensmobiliteit van werknemers en het vestigingsklimaat van de grensstreek en deze onder de aandacht te brengen van de Europese Commissie;

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 16.

De heer **Robesin** (PvZ). Voorzitter. Iedereen heeft deze motie kunnen lezen. Ik voeg dan ook weinig toe als ik er een heel betoog over ga houden. Niettemin merk ik op dat wij als naburen heel coulant zijn waar het gaat om het gebruik en de bevaarbaarheid van de Westerschelde richting Antwerpen. De Vlamingen hebben wat dat betreft vrije toegang en ik vind dat Zeeland ook vrije toegang moet hebben tot het Belgische wegvignet.

Een belangrijk punt is --wij hebben dit samen met de CDA-fractie zo geformuleerd-- dat er hier en ook in de Scheldemondraad hard wordt gewerkt aan het verbeteren van de grensmobiliteit, van belang voor werknemers. Wij zetten op dit terrein stappen; het gaat goed. Welnu, deze Belgische maatregelen rijden dit hele traject in de wielen. Ze zijn slecht voor Zeeland, maar ze zijn in het bijzonder slecht voor een regio waar men met deze problematiek en met krimp te maken heeft.

Ik ben gebeld door mensen van buiten de provincie, die mij hebben gezegd: ik kom graag in Zeeland op vakantie, en dan rijd ik altijd via de Expressweg, en daar moet ik nu voor gaan betalen. Voorzitter, deze mensen hebben een keuze, terwijl de mensen in Zeeuws-Vlaanderen die keuze niet hebben. Ze zijn gewoon opgesloten tussen tolpoorten. Overigens, met deze motie wordt rekening gehouden met de belangen van geheel Zeeland.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter. Mijn fractie heeft op 19 november 2010, samen met de fracties van PvZ en CDA, een soortgelijke motie ingediend. Nu komt de heer Robesin wederom met een motie over dit onderwerp. Waarom dient hij deze motie op dit moment in? Heeft de eerder ingediende motie in zijn ogen weinig effect gehad?

De heer **Robesin** (PvZ). Toen was er sprake van een andere situatie, in die zin dat er een andere situatie op komst was. Wij hadden het toen nog volop over de kilometerheffing, maar dat is allemaal niet doorgegaan. Dit kabinet heeft gesteld hieraan niet te beginnen en daarmee was dit in België ook uit beeld. Niet alleen wilde men dit graag koppelen, ook Wallonië lag verschrikkelijk dwars. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat op dit moment Wallonië ook nu weer aardig moeilijk aan het doen is over dit systeem, vooral waar het gaat om de uitvoering. Hoe moet dit elektronisch worden aangepakt en welk prijskaartje hangt daaraan?

Bovendien, voorzitter, werd er in het verleden gesproken over de vraag of een en ander niet discriminerend zou zijn. Intussen hebben de drie deelregeringen afgesproken dat ze het met een truc --het is echt een Belgische mop-- oplossen door te zeggen dat alle Belgen meebetalen aan het vignet, maar ze krijgen het geld terug via de inkomstenbelasting. Als gevolg hiervan kan de Europese Commissie niet zeggen dat er wordt gediscrimineerd. Met andere woorden: de discussie van nu is een andere dan die in het verleden.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Ik steun deze motie op grond van het feit dat Nederland ooit heeft gekozen voor rekeningrijden. Er werd toen bij België op aangedrongen om dit ook te doen, zodat er gezamenlijk kon worden opgetrokken. Intussen is Nederland hiervan afgestapt, maar begint België... Ik denk dat het heel goed is om met het Rijk en de Europese Commissie te overleggen om na te gaan wat er gezamenlijk kan worden gedaan. Wat GroenLinks betreft wordt het dan rekeningrijden, maar daarover verschillen de meningen.

De heer **Aalfs** (D66). Voorzitter. Mijn fractie is van oordeel dat de provincie niet op de stoel van het Rijk moet gaan zitten. Wij corresponderen niet met het Koninkrijk der Belgen.

De **voorzitter**. Over de Westerschelde wel, met uw welnemen...

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. Bij een tol- of een gebruikersheffing mag geen onderscheid worden gemaakt tussen weggebruikers, zulks op grond van nationaliteit of woonplaats. De Europese Commissie ziet hier echt op toe. De oproep, gedaan in deze motie, om een en ander goed onder de aandacht van de Commissie te brengen, pak ik graag op. Het college heeft geen problemen met deze motie.

De motie wordt bij handopsteken aangenomen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de leden van de fractie van D66 tegen deze motie hebben gestemd.

26. Motie van het lid Van Tilborg over de veiligheid van sluizen, gemalen en bruggen

De **voorzitter**. Door het lid Van Tilborg is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 9 maart 2012;

overwegende dat:

- *recent in diverse media naar voren is gekomen dat de veiligheid van sluizen, gemalen en bruggen in veel gemeenten verre van goed is en dat Zeeland een provincie is met veel water om haar heen;*
- *dat Zeeland hiermee op het gebied van deze veiligheid een risicogebied is;*
- *er een reëel risico bestaat dat onbevoegden toegang krijgen tot Zeeuwse sluizen, bruggen, verkeerslichten, nutsinstellingen, zoals onlangs bleek in de gemeente Veere;*

dragen Gedeputeerde Staten op om:

- *te onderzoeken hoe het is geteld met de veiligheid omtrent sluizen, bruggen, gemalen, verkeerslichten e.d. en, voor zover dit geen provinciale objecten betreft, samen met het eerstverantwoordelijke overheidsorgaan te komen tot een plan om deze risico's aan te pakken;*
- *te bevorderen dat de provincie in het kader van algemene veiligheid als regisseur gaat optreden om partijen die hier direct bij betrokken zijn, rond de tafel te krijgen en tot een afsprakenlijst te komen waarbij deze problemen zo snel mogelijk de wereld uit worden geholpen;*
- *zorg te dragen (via het Nationaal Coördinatiecentrum Terroristenbestrijding) voor een after-check om te voorkomen dat kwaadwillenden alsnog toegang kunnen krijgen tot Zeeuwse sluizen, pompen, verkeerslichten en gemalen;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 17.

De heer **Van Tilborg** (SP). Voorzitter. Ik had in verband met deze motie een mooi verhaaltje opgesteld maar ik zal het, om wille van de tijd, deze keer overslaan.

Op 14 februari kwam bij Een Vandaag aan het licht dat systemen bij de gemeente Veere verre van goed waren beveiligd. Veere had, naar eigen zeggen, al wel drie keer bij Scada aan de bel getrokken en verzocht om wachtwoorden aan te passen en de zaak veilig te maken, maar dat is niet

gebeurd. Ook bij andere Zeeuwse gemeenten was en is het vrij gemakkelijk op bepaalde systemen te hacken. Op 19 februari was bij het programma Buitenhof Bart Jacobs, hoogleraar computerbeveiliging, aanwezig. Hij bevestigde dat er in Nederland veel objecten niet of nauwelijks goed zijn beveiligd.

Dit was en is voor mijn fractie reden genoeg om een motie in te dienen waarin het college wordt opgeroepen om, samen met gemeenten en waterschappen, na te gaan hoe het in heel Zeeland gesteld is met computerbeveiligingssystemen en hiervoor, waar nodig, een plan van aanpak te maken. Later dient er een after-check te volgen door het Nationaal Coördinatiecentrum Terroristenbestrijding. Overigens, mijn fractie realiseert zich dat 100% veiligheid een utopie is, maar zij is wel van mening dat er moet worden gestreefd naar een zo hoog mogelijk haalbaar percentage veiligheid voor onze Zeeuwse inwoners.

De heer **Van Beveren** (GS). Voorzitter. De provincie Zeeland bedient de bruggen en sluizen behorend bij het Kanaal door Walcheren en de Zeelandbrug. Het bedieningsstelsel van de provincie zit in een zogenaamd gesloten circuit, met glasvezelkabel, dat niet via internet toegankelijk is.

Deze motie heeft echter niet alleen betrekking op de provinciale bediening maar ook op de veiligheid van bedieningscentrales van bijvoorbeeld gemeenten, waterschap en Rijkswaterstaat. Wat dat betreft spelen wij geen primaire rol. Die rol ligt, sinds het in werking treden van de Veiligheidsregio's op 1 oktober 2010, bij het bestuur van die regio's. Dat is eerstverantwoordelijk waar het gaat om het inventariseren van risico's en het treffen van maatregelen en voorzieningen, zulks met het oog op het voorkomen van problemen.

Voorzitter. Ik zou het onverstandig vinden wanneer de Staten deze motie zouden aannemen. Het enige dat wij kunnen doen, is deze problematiek nog eens onder de aandacht van de Veiligheidsregio brengen, maar eerlijk gezegd denk ik dat dat overbodig is. Immers, men zal zelf wel in het snotje hebben dat dit eens goed moet worden bekeken.

De heer **Muste** (PVV). Voorzitter. Alle werktuigbouwkundigen en elektrotechnici bij Rijkswaterstaat zijn ontslagen. In feite is er niemand meer die controle houdt op de werktuigbouwkundige en elektrotechnische toestand van installaties. Het lijkt mij echt nodig dat dat wel gebeurt.

De heer **Hijgenaar** (D66). Wat u nu zegt, mijnheer Muste, is een feitelijke onjuistheid.

De heer **Muste** (PVV). Toch niet. Ik heb pas nog een collega gesproken die tien jaar bij provinciale waterstaat van Zeeland heeft gewerkt....

De **voorzitter**. Ik denk dat het goed is dat wij dit nog eens bij Rijkswaterstaat onder de aandacht brengen. Overigens wijs ik erop dat de genoemde hoogleraar zijn verhaal afsloot met de opmerking dat al die sluizen en bruggen die hij noemde, bij de rijksoverheid in beheer waren. Ik heb hierover, samen met de burgemeester van Veere, contact opgenomen waarbij wij de hoop hebben uitgesproken dat er niet zoveel onzin op televisie verkocht wordt. Het ligt niet aan ons maar aan de rijksoverheid. Als er iets moet gebeuren, ligt het helemaal bij het Rijk, en niet bij de provincie.

De vraag rijst of de motie wordt ingetrokken.

De heer **Van Tilborg** (SP). Als de gedeputeerde de toezegging doet dat hij bij commissie of Staten terugkomt met de mededeling dat een en ander inderdaad goed bij de Veiligheidsregio onder de aandacht is gebracht, het liefst onderbouwd met concrete bewoordingen en cijfers... Duidelijk moet zijn dat er alles aan wordt gedaan om problemen te voorkomen.

De heer **Van Beveren** (GS). Ik ga niet over de Veiligheidsregio...

De **voorzitter**. Binnenkort, mijnheer Van Tilborg, gaat u met de desbetreffende commissie naar de Veiligheidsregio. Waarom vraagt u het daar niet? Daar gaan ze erover.

De heer **Van Tiborg** (SP). Ik heb inderdaad genoteerd dat ik daar naar toe ga...

De **voorzitter**. Kijk aan, dan hoeft de gedeputeerde niets meer te doen. U kunt het helemaal zelf doen... Ik neem aan dat daarmee de motie van tafel is.

De motie wordt ingetrokken.

De motie van het lid Van Dijen over de buitendijkse onderhoudsweg bij Sint Annaland is ingetrokken.

27. Motie van het lid Harpe over de 57plus-maatregel

De **voorzitter**. Door het lid Harpe is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 9 maart 2012;

gezien het voornemen van het college om:
- ruim 150 formatieplaatsen te laten vervallen en als gevolg daarvan een aantal taken af te stoten;
- dit te willen bereiken door personeel in de leeftijd van 57 tot 65 jaar een (vrijwillige) vertrekregeling aan te bieden;

overwegende dat:

- er, alvorens te beslissen, in de Staten allereerst een kerntakendiscussie plaats zal moeten vinden;
- de 57plus-maatregel benevens de gevolgen (in de plus en in de min) een miljoenenoperatie zal zijn;
- dit deels een bevoegdheid van de Staten betreft;

dragen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- alvorens dit traject verder te vervolgen allereerst een ontwerpbesluit aan Provinciale Staten voor te leggen;
- de Staten per direct alle informatie toe te zenden c.q. volledig te informeren over het reeds gevolgde traject;

en gaan over tot de orde van de dag.

Toelichting:

- Het college wil ruim 150 formatieplaatsen laten vervallen. Dat zal bij een zo omvangrijke operatie ook het verlies van taken betekenen. Op grond hiervan is het absoluut noodzakelijk --voordat er ook maar iets definitiefs wordt besloten-- een zogenaamde kerntakendiscussie te voeren. Dit is een bevoegdheid van de Staten.
- Het college heeft geheel buiten de Staten om (althans de fracties van de niet-collegepartijen) besloten tot een zogenaamde 57plus-maatregel. Personeel in de leeftijd van 57 tot 65 jaar kan tot 1 mei a.s. gebruik maken van deze regeling. Reken uit: 150 x 67.000 euro = ruim 10 miljoen. Doen zij dit niet, dan treedt het sociaal statuut inwerking. Dit zou een statenbeslissing moeten zijn, maar het is ook verdedigbaar dat het een bevoegdheid van het college is.
- Vanwege deze maatregel krijgt de provincie vervolgens een fiscale boete opgelegd. Dit gaat uiteindelijk om grote bedragen (miljoenen). Dit is een bevoegdheid van de Staten omdat het geld anders wordt besteed dan waar het voor is bedoeld.
- Het college wenst deze route (behoudens een informatiebijeenkomst, nagenoeg zonder college-inbreng) tot op heden alleen te gaan. Principebesluiten zijn genomen en het personeel heeft een voorlopig aanbod gehad. De Staten komen eerst op 27 april in beeld!

Deze motie krijgt nr. 18.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Ik vind het principiële juist dat de Staten bij deze operatie worden betrokken. Het personeel dat een brief met een aanbod heeft gekregen, moet voor 1 mei reageren. Op deze manier worden de Staten "ingehaald" door de besluitvorming. Hierover kan in maart door de commissie worden gesproken, maar het is het oordeel van GroenLinks dat deze kwestie in elk geval aan de Staten moet worden voorgelegd.

De heer **Van Heukelom** (GS). Voorzitter. Het lijkt mij beter om de hierover te stellen vragen op te zouten tot het moment waarop er later vandaag nader over kan worden gesproken, wanneer de twee bureaus hun voorlichting geven. Ik hoop dan ook nog iets uit te leggen over de manier waarop dit is gegaan, hoe ik heb gecommuniceerd enz. Daar heb ik iets voor voorbereid. Als ik er nu op in zou moeten gaan, zou ik dat verhaal nu moeten houden terwijl men dan niet weet wat de bureaus erover zeggen.

De **voorzitter**. En daarna komt dit onderwerp nog in de commissie aan de orde. Overigens wijs ik erop dat de bijeenkomst van vanmiddag via internet kan worden gevolgd.

De heer **Van Heukelom** (GS). Het is een informatiebijeenkomst over het organisatiemodel en de formatiereductie, over wat wel en niet kon, over bevoegdheden enz. De vragen die hierover nog blijken te leven, neem ik vervolgens mee om ze te verwerken in een notitie die in de commissie aan de orde wordt gesteld.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Ik wil dit niet --om een woord van de gedeputeerde te gebruiken-- "opzouten". Het gaat immers om heel veel geld, om miljoenen, af te bouwen in een aantal jaren. Ik vind principiële dat deze kwestie in de Staten hoort. Ik trek de motie dan ook niet in.

De heer **Van Heukelom** (GS). Dan, voorzitter, moet ik er toch iets over zeggen.

Het gaat hier om bevoegdheden. In de lopende begroting is het gehele personeelsbeleid verwerkt en begroot. Daarbij gaat het om alle mensen, behalve de bezuiniging die wij in 2010 hebben doorgevoerd. Ik doel nu op de "eerste zeventig". Daarnaast zijn er de andere tachtig die gevraagd worden op grond van de Cebeon-uitkomsten. Ze zitten allemaal in de begroting. Als ik nu zou zeggen dat ik uit de lopende begroting 40 miljoen zou gaan halen om daar iets mee te doen waardoor ofwel de algemene reserve ofwel iets anders in gevaar zou komen, zou de heer Harpe gelijk hebben. Maar er gaat geen geld weg. Als

men naar de berekeningen kijkt, kan men concluderen dat er juist geld bijkomt.

Overigens, het gaat hierbij om twee artikelen in de Provinciewet en op grond daarvan kan ik aangeven hoe wij, als college, hierover hebben gedacht en gevaren zijn.

De heer **Harpe** (GL). Nogmaals, dit is voor mijn een principiële kwestie. De onderbouwing van mijn standpunt is verwoord in de toelichting op de motie. Ik ben niet over een nacht ijs gegaan. Het gaat om het op een andere manier aanwenden van geld. Nog afgezien daarvan vind ik dat deze discussie tijdig in de Staten behoort te worden gevoerd.

De heer **Van Heukelom** (GS). Oké, dat is uw mening. Ik kom er vanmiddag op terug.

Mevrouw **Milliano-van den Hemel** (CDA). Voorzitter. Deze regeling heeft in de samenleving heel wat reuring veroorzaakt. Mijn fractie kan dat heel goed begrijpen en zij is zeer benieuwd naar de argumenten die men aanvoert voor het kiezen van juist deze regeling. Daarom is er vanmiddag een informatiebijeenkomst en daarom is het goed dat vanochtend de fractievoorzitters hebben afgesproken dat deze zaak in de eerstvolgende commissievergadering, te houden op 30 maart, wordt behandeld. Ik denk dat hiervoor eventueel zelfs een extra statenvergadering nodig zal zijn.

De **voorzitter**. Maar men kan op 30 maart besluiten of dat al dan niet nodig is.

De heer **Harpe** (GL). Nogmaals, het gaat om het op een andere manier aanwenden van geld, terwijl de kwestie van de fiscale boete een bevoegdheid van de Staten is. Als het personeel voor 1 mei moet reageren, worden de Staten door die besluitvorming ingehaald. De Staten kunnen hiervan dan vinden wat zij willen, een discussie erover heeft dan geen zin meer. Wij zitten hier om ons werk te doen, en daar hoort dit onderwerp bij.

De heer **Roeland** (SGP). Voorzitter. Zoals men van ons gewend is, proberen wij te streven naar zorgvuldige besluitvorming. Tegen die achtergrond concluderen wij dat deze motie als vroegtijdig moet worden beschouwd. Graag laten wij ons eerst, vanmiddag, informeren over alle ins en outs betreffende de richting die het college heeft gekozen. Vervolgens is er voor de Staten nog tijd genoeg om --als dat nodig blijkt te zijn-- naast de commissievergadering een statenvergadering te beleggen waarin gediscussieerd zou moeten worden over deze materie en een eventueel besluit, in welke vorm dan ook. Op dit moment acht ik het prematuur om een besluit te nemen, zoals nu door GroenLinks wordt gevraagd.

Mevrouw **Van Unen** (SP). Voorzitter. Hoe kan er nu in dit verband over "prematuur" worden gesproken als het personeel voor 1 mei moet besluiten en onze reguliere statenvergadering eind april plaatsvindt? Dan moet je toch nu al iets doen?

De **voorzitter**. Gelet op dit standpunt raad ik u aan om voor de motie te stemmen.

De heer **Harpe** (GL). Voorzitter. Als ik eind maart tijdens de commissievergadering ineens vind dat hierover in de Staten moet worden gesproken, ben ik te laat. Het personeel moet voor 1 mei een beslissing nemen, en dan is daarmee de pap gestort. Die gang van zaken wil ik voorkomen.

De **voorzitter**. Ik maak uit de bijdrage van de SGP-fractie op dat aan het einde van deze middag, na de informatiebijeenkomst, kan worden besloten of er al dan niet sprake moet zijn van een extra statenvergadering. Ik meen dat ik de heer Roeland dit heb horen zeggen. Ik zou zeggen: laten wij over de motie stemmen. Wie meent dat er een extra statenvergadering moet worden gehouden, kan voor de motie stemmen. Deze werkwijze kan helderheid brengen.

Mevrouw **Evertz** (PvdA). Voorzitter. Wij hebben, los van deze motie, vanmiddag een informatiebijeenkomst. Ik heb toch de indruk dat wij in het presidium hebben besloten dat er op 30 maart een commissievergadering is. Het lijkt mij verstandig om eerst, op 30 maart, in commissieverband te praten over deze regeling; ook dat is een politiek forum. Daarna kan worden besloten of er al dan niet een extra statenvergadering wordt gehouden. Die vergadering zou vervolgens op korte termijn kunnen worden georganiseerd, in elk geval voor 1 mei. Mijn fractie vindt dit de juiste route. Op dit moment hebben wij onvoldoende informatie en kan er ons inziens niets worden beslist. Wij wachten nu eerst de informatiebijeenkomst af, en vervolgens de commissievergadering, gevolgd door een beslissing over een eventuele extra statenvergadering.

De **voorzitter**. Stemmen over de motie lijkt mij toch de kortste weg naar duidelijkheid.

De motie wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de PVV, de PvZ, het CDA, D66 en de SP voor deze motie hebben gestemd.

De uitslag van deze stemming houdt niet in dat er geen extra statenvergadering kan worden georganiseerd.

28. Motie van het lid Muste over de aanpak van de provinciale organisatie en de 57plus-regeling

De **voorzitter**. Door het lid Muste is de volgende motie ingediend:

Provinciale Staten van Zeeland, in vergadering bijeen op 9 december 2012;

constaterende dat de voorgestelde afvloeiingsregeling 57plus haaks staan op de huidige ontslagregelingen c.q. ontslagprocedures en voorwaarden, en deze derhalve maatschappelijk gezien onacceptabel is, mede omdat het voor de ontslagen medewerkers van bijvoorbeeld Zalco en anderen enorm wrang is nu via de provinciale heffingen mee te moeten betalen aan deze met goud geplaveide regeling;

van mening dat:

- realisatie van de reorganisatie en ontslagprocedure voor het provinciale personeel gelijktijdig met de korting van minimaal 20% op de subsidie aan gelieerde instellingen gepaard dient te gaan;*
- discriminatie van eigen personeel t.o.v. personeel van gelieerde instellingen onacceptabel is;*
- voor de provinciale ambtenaren dit jaar conform de regeling vrijwillig vervroegd uittreden Zeeland 2013 (RVVU) uitgevoerd dient te worden;*
- de korting op de subsidie aan gelieerde instellingen tenminste 20% per jaar bedraagt en deze korting tenminste een aantal jaren wordt ingehouden;*
- het bedrag aan uitbestede werkzaamheden tenminste met 10 miljoen euro per jaar wordt verminderd;*
- de eenzijdig op het provinciale personeel afgewentelde personele reductie als een schijnbare diskwalificatie van dit personeel t.o.v. het personeel van de gelieerde instellingen overkomt;*

dragen het college van Gedeputeerde Staten op om:

- het huidige Sociaal Statuut per 1 januari 2013 te laten vervallen en de nu algemeen geldende ontslagregeling (WW) ook voor het provinciale personeel van kracht te laten zijn;*
- de subsidie voor de gelieerde instellingen met 20% per jaar met onmiddellijke ingang te verlagen, evenals de uit te besteden werkzaamheden met 10 miljoen euro te verminderen;*

en gaan over tot de orde van de dag.

Deze motie krijgt nr. 19.

De heer **Muste** (PVV). Voorzitter. Het is verheugend dat het college snel na de uitkomsten betreffende een vergelijkend provinciaal onderzoek, uitgevoerd door het bureau Cebeon --waaruit blijkt dat de provincie Zeeland te veel personeel voor de provinciale taken heeft, in verhouding met qua taken vergelijkbare provincies-- maatregelen heeft genomen. Dit verdient een compliment. Echter, door de toepassing van het Sociaal Statuut is de RVVU een wel erg gouden regeling geworden. Zij staat in schril contrast met bijvoorbeeld de gang van zaken waarmee werknemers van Zalco te maken hebben. Zij komen gewoon in de WW terecht. Daarom hebben wij in deze motie enkele aanvullende en flankerende maatregelen opgenomen. Voorkomen moet worden dat er sprake is van een discriminerende werking, in de zin van: eerst het eigen personeel eruit, en de rest zien we wel. Dat vinden wij een absoluut onjuiste houding.

Bij eerdere gelegenheden is gesteld dat het personeel van gelieerde instellingen dezelfde rechtspositie hebben, maar daarvoor wordt helemaal niets gedaan. Nu kan men dit personeel niet ontslaan --het gaat om stichtingen-- en dus zou het via korting op de subsidies moeten worden gedaan. Hoe dan ook, mensen die elders zijn ontslagen, betalen nu via de provinciale heffingen mee aan deze gouden regeling, hetgeen wij volkomen onjuist vinden.

De heer **Van Heukelom** (GS). Voorzitter. Ik kom vanmiddag op de argumentatie van de heer **Muste** terug. Overigens, een bedrijf gaat failliet, en wij niet. Dat levert ook problemen op in verband met reorganisatie-ontslag, maar goed, ik kom er vanmiddag op terug.

Als gesteld wordt dat het huidige Sociaal Statuut moet vervallen, moet ik erop wijzen dat dat juridisch niet kan. Daarover zijn afspraken gemaakt. Ook het onmiddellijk verlagen met 20%, zoals bedoeld in de motie, kan niet omdat hier wettelijke regels aan vastzitten. Ik snap wel wat de heer **Muste** bedoelt, maar wat hij wil kan niet.

De heer **Muste** (PVV). U zegt dat het niet kan maar in het verleden is de ARAR ook gewoon gewijzigd, en dat was zelfs een rijksregeling.

De heer **Van Heukelom** (GS). Dat weet ik wel, maar "met onmiddellijke ingang" 20% subsidie verlagen, kan helemaal niet. Dat moet worden aangezegd; er zit een juridische procedure achter. Als wij failliet zouden gaan, zou er sprake zijn van een heel andere situatie, maar dat is niet het geval. Wij hebben al het personeel begroot.

De heer **Muste** (PVV). Kunt u aangeven wanneer het Sociaal Statuut wel opgeheven of gewijzigd zou kunnen worden?

De heer **Van Heukelom** (GS). Eind van dit jaar, begin volgend jaar kan dat.

De heer **Muste** (PVV). En dat gaat u dan doen?

De heer **Van Heukelom** (GS). Er moet een nieuw Sociaal Statuut komen, ja. Daar gaat de werkgever over.

De motie wordt bij handopsteken verworpen.

De **voorzitter**. Ik constateer dat de aanwezige leden van de fractie van de PVV voor deze motie hebben gestemd.

29. Resumptie van de besluiten

Zonder discussie en zonder stemming wordt besloten de resumptie van de besluiten aan de griffier over te laten.

30. Sluiting

De vergadering wordt te 13.17 uur gesloten.

Vastgesteld door Provinciale Staten van Zeeland, in hun vergadering van 20 april 2012, onder nummer:

Provinciale Staten voornoemd,

, voorzitter.

, griffier.